

T. N. RAO COLLEGE OF TEACHER EDUCATION

Managed by : સવ્યસાચી Education Trust, Rajkot

Annual Institutional Plan of Action for Internal Evaluation at T.N. Rao College of Teacher Education

Objective

The primary objective of the Annual Institutional Plan is to ensure a comprehensive and fair internal evaluation process that accurately reflects the academic performance and growth of both faculty and students. The plan aims to create a balanced assessment system that considers various aspects, including assignments, attendance, continuous and comprehensive assessment by faculties, and student preliminary examination results.

Components of Internal Evaluation (Weightage: 30 Marks) for B.Ed Program

1. Assignments/Seminars/Projects (5 Marks):

- A structured system for assigning and evaluating assignments, seminars, and projects is designed and implemented throughout the academic year.
- Interdisciplinary and practical assignments that align with the learning objectives of each course are encouraged.
- Clear assessment criteria and rubrics are established to ensure consistency and transparency in grading.
- Regular feedback sessions are conducted to guide students in improving their performance.

2. Attendance (5 Marks):

- The importance of regular attendance as a crucial aspect of the learning process is emphasized.
- A monitoring system to track and record student attendance for each class is implemented.
- A fair attendance policy, including guidelines for makeup classes and valid excuses, is established.
- Timely feedback regarding attendance records is provided to students.

 B/h. MCA Department, Nr. Saurashtra University Campus, Rajkot - 360005 (Gujarat) INDIA

 +91 99786 70472 / 74

 www.tnraocollege.org

 0281 - 2970471/72

 tnraocollege@ymail.com

T. N. RAO COLLEGE OF TEACHER EDUCATION

Managed by : સવ્યસાચી Education Trust, Rajkot

3. Continuous and Comprehensive Assessment by Faculties (5 Marks):

- Faculty members are encouraged to conduct regular formative assessments, quizzes, and class participation activities.
- A variety of assessment methods are implemented to cater to diverse learning styles.
- A culture of constructive feedback and mentorship between faculty and students is fostered.
- Assessments that align with the overall course objectives and curriculum are ensured.

4. Students Preliminary Examination Results (15 Marks):

- Preliminary examinations are designed and administered at regular intervals, covering the entire syllabus.
- The creation of fair and challenging question papers that assess the depth of understanding and application of knowledge is ensured.
- A robust examination evaluation process, including double-blind grading and moderation, is established.
- Detailed feedback on performance is provided to students, highlighting areas for improvement.

Components of Internal Evaluation (Weightage: 30 Marks) for M.Ed Program

1. Academic Writing (10 Marks):

- A structured system for evaluating academic writing assignments throughout the academic year is designed and implemented.
- Research-oriented and analytical writing that aligns with the learning objectives of each course is encouraged.
- Clear assessment criteria and rubrics to ensure consistency and transparency in grading are established.
- Regular feedback sessions to guide students in improving their academic writing skills are conducted.

 B/h. MCA Department, Nr. Saurashtra University Campus, Rajkot - 360005 (Gujarat) INDIA

 +91 99786 70472 / 74

 www.tnraocollege.org

 0281 - 2970471/72

 tnraocollege@ymail.com

T. N. RAO COLLEGE OF TEACHER EDUCATION

Managed by : સવ્યસાચી Education Trust, Rajkot

2. Communication Skill (10 Marks):

- Communication skills, including presentation, group discussion, workshop, play, and field work, are included.
- A variety of activities that enhance students' communication skills are designed and implemented.
- Active participation in presentations, group discussions, workshops, plays, and field work to build practical skills is encouraged.
- Clear assessment criteria for each type of activity to ensure consistent and fair evaluation are established.
- Regular feedback sessions to guide students in improving their communication skills are conducted.

3. Preliminary Exam (10 Marks):

- Preliminary examinations are designed and administered at regular intervals, covering the entire syllabus.
- The creation of fair and challenging question papers that assess the depth of understanding and application of knowledge is ensured.
- A robust examination evaluation process, including double-blind grading and moderation, is established.
- Detailed feedback on performance is provided to students, highlighting areas for improvement.

Implementation Strategies

1. Training and Development:

- Workshops and training sessions on effective assessment methods and grading practices are conducted for faculty.
- Faculty are equipped with the necessary tools and resources to design engaging assignments and examinations.

 B/h. MCA Department, Nr. Saurashtra University Campus, Rajkot - 360005 (Gujarat) INDIA

 +91 99786 70472 / 74

 www.tnraocollege.org

 0281 - 2970471/72

 tnraocollege@ymail.com

T. N. RAO COLLEGE OF TEACHER EDUCATION

Managed by : સવ્યસાચી Education Trust, Rajkot

2. Technology Integration:

- Technology solutions for efficient attendance tracking and online submission of assignments are explored and implemented.
- Online platforms for conducting quizzes like Quizlet, Kahoot, and Google Forms, and examinations securely are utilized.

3. Regular Review and Feedback:

- A periodic review committee to evaluate the effectiveness of the internal evaluation process is established.
- Feedback from both faculty and students to identify areas of improvement and make necessary adjustments is collected.

4. Communication:

- The assessment criteria, policies, and expectations are clearly communicated to both faculty and students at the beginning of each academic year.
- Open lines of communication for addressing concerns and queries related to the internal evaluation process are ensured.

Conclusion

By implementing this Annual Institutional Plan of Action, T.N. Rao College of Teacher Education aims to foster a conducive learning environment, promote academic excellence, and ensure a fair and transparent internal evaluation system for all stakeholders involved.

This plan ensures a comprehensive evaluation approach that supports both B.Ed. and M.Ed. students in their academic and professional development, with specific guidelines tailored to each program to enhance their learning experiences and outcomes.

Principal
T. N. Rao College
Rajkot

 B/h. MCA Department, Nr. Saurashtra University Campus, Rajkot - 360005 (Gujarat) INDIA

 +91 99786 70472 / 74

 www.tnraocollege.org

 0281 - 2970471/72

 tnraocollege@ymail.com

T. N. Rao College - Rajkot

Name સાલકી દરજી

Exam B. Ed Exam Date 04/03/22

Roll No. 35 Subject ગુજરાતી

Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Total
07	8 ¹ / ₂	13								29
										35

પ્રશ્ન-1

૦૨

જવાબ - [1] આજની દુહી રાધિયામળી
હાલની આરિથ્ય પુહાર 'ભગસિ
ગીત' દ્વ. અને તિના કવિ
નરમિંદ મદલા' છે.

૦૨

જવાબ - [2] ચીમાસું આરંભતા આથલાને
લાહડા, છાળા, અને ગાથી માટે
દામ. વગેરે જેવી પક્ષુઓ.
આથલા પડે છે.

૦૧

જવાબ - [3] વિવિધ અમાચાર એવેલના
નામો :- ગુજરાત અમાચાર, અંદરે)

૦૨

જવાબ - [4] નીચેના વાચકોના પુસ્તકોની :

અંતરિક્ષ :- અસંતીષ

દાર્મિક :- અદાર્મિક

આનંદ :- વિષાદ.

સંસારિક :- અનસંસારિક

$$= \frac{0 \cdot \overset{0}{\text{પ્રશ્ન}} - 2}{\overset{0}{\text{પ્રશ્ન}}} = 0$$

[1] જવાબ - [1] જગની કાવ્યની ભાવાર્થ.

જાગી પુમ મેઘના જલા
 અને મધવી પાળ પધુ મીઠી છે.
 એના જ્ઞાનમાં વાલક મીઠી કાથમ
 વ્યાજીવાદ દેધ છે. એના પુમની જાડે
 મળવી મુશ્કેલ છે એની વ્યાંથી
 અમૃતવી ભરવી છે. ને વેળા વસલવી
 ભરેલાં છે. ઠાંઠાના નીર પધે
 ઘટિ પાળ માતાની વાલક પુત્રેના
 પુમ અંકુશો અને વારિ મામ
 ગિંતર પદેલી દેધ છે

[2] જવાબ - ભાગાના જુરના પ્રિજેક્ટનો પ્રથમ તબક્કો
 દુદામામા જુર બનાવી વાચદ)

પુમાળી લેખક દુદામામા પામી જુર
 લેખા જલા પાળ લેમને વાચદી
 પુમાળી જુર મળતા નહોતા. લેખક
 જ્ઞાણ વાતા જ્ઞા. પોતાની દરજા છે.
 અપેક્ષાવી વ્યાપ ગિલટી પરીશ્ચિતમાં
 પોતે મુકાતા જ્ઞા. ગમીય વ્ય-
 ડગલાં દર લેધ એધું લેમને લાગવું
 ડબું લેધી જ્ઞાણ કા બધને એધું.
 ભાગાના પ્રશ્ન પ્રિજેક્ટનો આ
 પ્રથમ તબક્કો છે

[3] જવાબ :- દરાથી ગાયને દાંડી
 કાઠવામાં મહાદેવને અને ક
 મુશ્કેલી નડે છે

ગામ તરફ તેને નજર દોડવી.
 દૂર કોઈ ગાલોમને ભેટું. વ્યૂમ પાડી
 ને કહેવા લાગ્યાં. એ માટે મામીને
 ત્યાં કહેવું કે ગાય - ક્યારે
 આવશે ને ક્યારે ડાંકશે ? એટલામા
 તો કાપતી કાઢી નાખાશને.
 મદાદેવે શંકા આમિ દહતર ઘરું.
 તે લી શંકા ગાયને હું ડાંકતી આવું
 નારણકાકા ખુબ વારવ્ય દતા. અને
 આ એતર ને એમની એક
 માત્ર આધાર હતી. ખુશાલમાને એ
 ડાંકનાર કોઈ ન હોવું, બીજાનું ઘા
 ભાગી લાવીને તેમનો એતર વધારવું
 હતું. ગાય એમનાં એતરનો પક
 પાઈ ભલે તો એમને ખુબ
 ગુઠગાન વાથ તેમ હતું એમ.
 વચાર કરીને મદાદેવે એમના એતર.
 માંથી ગાયને ડાંકી કાઢી. એમ
 વચાર મુશ્કેલીથી આવે છે

૨૨

[4] જ્ઞાપ - એ ખાનાનો પરિવ્રદ

- ગાંધીજીની અગવડ મારે મનુષ્યને
 આગળાડી ના હયાના એ ખાના ગાખી
 લે છે. ગાંધીજી અપ કર્યાં પ્યારે
 વાપરવું તેને દિંસા અમળતી રતા.
 આવી ગાંધીજી મનુષ્યને ને એ
 ખાના ગાખ્યા મારે કુપકી આપે છે.
 અને એકાન માસ્તરને બીલાવીને
 બીજું પાણું તેમને પાણું આપે છે.
 ગાંધીજીનું વહીલાલ કયા દરિયું
 આક્રિકા ગાય ત્યાં તેમને
 રંગભેદની કસવા અવબવ વર્યા.

૨૨

$$= \frac{0}{0} = \frac{0}{0} = 3 = \frac{0}{0} =$$

1] જાણ - આની વાહી.

જ - આને પોતાની વાહી ખુબ જ પ્રિય હતી. તેમાં આખી અનેક પુસ્તકો, સાંપડિયાં, અલગ અલગ કુલિયાં, ઘડિયાળો, કાગળો, પૃષ્ઠી કોલાસવાં હતાં. તે જાણની પેઠે વાહીનું નામ 'કુલિયા' હતું. વાહી વિના તે કુલિયા અનુભવતી હતી. વાહીની દિશાએ જ તેને ઉદ્દેશમાં જ તેનાં દિવસરાત વીતતાં હતાં.

વાહી અમને જાણનું એક અનુભવ હતું, અમને વાહીને જાણી લેવા પુલકો આવ્યાં હતાં. એટલી જલ્દી અંતરનાં નહોતાં જ્યાં. આમ તેમને વાહી વાહી નિમિત્તે જાણની જાણ અને જાણ આવી જાય છે. વાહી, જાણની તમામ વાહીમાં વાહી. કોઈક વાહી છે. માટે તેમને આ વાહી માટે 'વાહી વાહી' એવું શીર્ષક પ્રસંદ કર્યું છે. વાહી વાહીમાં દેશી ગુલાબ, મીઠાં, અમુદ, ગાલગણિ, પાંચ, કોળા, પીલા કુલ તેમજ જાતરાળી હતાં. કુલ તે જાણને ખુબ જ નહીં. વાહીમાં અમને એટલી ઘણી સામે જ જાણી આજુબી દાસમણ, તેની આજુબી આજુબી, તેની વાહી દુર.

મુખ્ય દુવાળા પાસે જ.
 ઊંચી ઘરની આમી જમણી આજુ
 મીટી વીક્રી, તેની આજુમાં જ ઘેર.
 અને ખુબ જ ગ્રેમી ગવેલી વધામણી
 અને તેની આજુ આગે દરિયાઈ.
 બગાવીને ઉદેરું જામણું ઠાડ.
 ઊંચ આજુ વાડાનાં મુંગધીદાર.
 ફાલી મંદિયાં પુલ મારે મોકલ્યાની.
 આની મિલમ હતી. અરના મારે
 તે વહેલી આજુ ગાળીમાં જલ
 બેઠા ઊંચી રાખતી. આમ આ
 પોતાના વાડાની દેખાય ગાળતી હતી.

૯૩

[૨] જાણ - ગ્રામમાતા કાવ્યની ભાષણ

ગ્રામમાતા કાવ્યની આરિત્ય
 પુકાર વંડકાવ્ય છે. ઠંડી પાન અથવા
 વાતાવરણમાં જાગે ઉત્સાહ વધારી
 ગઈ છે. અને એ ઉત્સાહને ભરીને
 મીઠાં મધુર ગીતો ગાતાં હોઈ
 રહેતાં દેખાય છે. આવા અપારના
 મન્ત મધુર અમથે ઊંચી ગાં
 ખેતરીમાં ખેડૂતોના નાનાં આજુ
 રમી રથા છે.

ત્યારે સૂર્ય જાગે
 પોતાના દાઘ અરને છે પોતાના
 કિરણો વાળકોના કમિયા વાતા ગાલન
 જામણ જેવા ગાળે છે. અપારના
 અમથે પુષ્પ માતા અને પુષ્પ પાની
 અગાડી હરીને તાપળી કરે છે. જ
 જ્ઞેષ્ઠની કવિ કદ છે. હાથર કોયુ
 જુથા જમું વનાવ્યું છે.

બાળકી રમી રહ્યા છે. પુદર
 દાદા - દાદી નાથાનું કદી રહ્યા છે ત્યાર
 ત્યાં દુર દુર ગિલ્લી દિખાય છે
 બાળક કોઈ માલોમ દોડા
 પર બેસીને જાણતી દિખાય છે
 પુદરાવચાન કારણી અશક્ય વધેલી
 માતા ધીમીવી ગની વધેન
 ખોલાની નવળી અવ પોલાની
 ઓખી ઉપર કુડીને પેલા દોડવવાન
 કુચ છે.

તેથી પુદર માતાની
 ઓખમાં પુદરથી દોડવવાની
 વારસ દિપાવ્યા જીજ્ઞાસા
 ૦૩ જવવા ભરેલી ખાસી દોડવવાન
 આપ્યા. વારંવાર ગોડી આપ્યા
 હતાં રમતું એક દીપું પાલ
 ન પડતું ત્યારે પુદર રહ્યા - રહ્યા
 બોલ્યા દરમી જમણેન વર્ષ છે
 રાત્રી જમણેન વચા છે. એ મિલાય
 આપું નથી.

[૩] વ્યાખ્યા અંગાની અર્થ ઉદાહરણી.

અર્થ :-

કોઈ પાલ અણવ - નિર્ણવ
 ને મોક્ષન નામ આપવામાં
 આપે છે તેને અંગા ઉદેવામાં
 આપે છે.

* અંગાના પુકારો

[1] વ્યક્તિવાચક અંગા

- કોઈ વ્યક્તિ, વસ્તુ કે પદાર્થને જ્ઞાણપ્રવા તેને મહિમ નામ જ્ઞાપવામાં આવે ત્યારે તેને વ્યક્તિવાચક અંગા કહેવાય છે.

દા.ત

- કૃત્ય, જ્ઞાપાય, ઠાંગા, ગીચનાટ.
- કૃત્ય રમે છે.

[2] આદિવાચક અંગા

જેકે આમાન આમિ કે વર્ગ દર્શાવતી વ્યક્તિ, વસ્તુ કે પદાર્થને જ્ઞાણપ્રવાતી અંગાને આદિવાચક અંગા કહેવાય છે.

દા.ત

4. વાજુમાં એક સુખી બની છે
- પાસવપુસ્તક તેના પાલો બની ગયે.

[3] અસુદવાચક અંગા

- જે અંગા કોઈક અસુદ-અવધા જુવની નિર્દેશ કરતી થાય તેવા અંગાને અસુદવાચક અંગા કહેવાય છે.

43

દા.ત

- રક્તો ઉપર મહિં થોળું જિલું છે.
- એતરમાં અનાજની કોગણો પડ્યા છે.

[4] દ્રવ્યવાચક અંગા

- જે અંશ દ્રવ્ય સ્વરૂપ છે તે
પદાર્થના નિર્દેશ કરતી ઘેચ તેવી
અંશને દ્રવ્યવાચક અંશ કહેવાય છે.

દા.ત - પડીયામાં ખીર હતી

[5] ભાવવાચક અંશ :-

જે કોઈ અંશ જેથી કે સ્વસ્તી
ન કાઢાય પરંતુ ફક્ત અનુભવી કાઢાય
તેવા ગુણ કે ભાવને સ્વસ્તી કહી.
ઘેચ તે તેની અંશને ભાવવાચક
અંશ કહેવાય છે.

ઉ.દા - તે માળામ ખુબ આળસુ છે.

- સ્વર્ણમાં નિસ્વાસનું નામ જ ન લેવાય

T. N. Rao College - Rajkot

Name ભાતીયા વિજય.

Exam B. Ed Exam Date 04/03/22

Roll No. 37 Subject ગુજરાતી

Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Total
06	9½	12								28

35

પુ-1

Lf

— (1) "આજ્ઞાની દાડ" સ્વિયામહુની" કાવ્યનો સાહિત્ય
 પુકાર "ભક્તિગીત" છે. આનો કવિ નું
 નામ "નરસિંહ મહેતા" છે

Ans-2

1/2 આમાજું આરંભતા આપણને લાકડા
 દોડ્યાં અને ગાય-ભેંસ મારે નું દાંસ
 કે જરૂરી લખા, સાચવી પડે.

Ans-3

1/2 વિવિધ સમાચાર એનલના નામો -
 આંદેશ, ગુજરાત સમાચાર, T.V. 9
 Gujarati.

Ans-4

વિરોધવાઈ સ્વભાવે.

02 આંતર - અર્થાંતર
 દાર્મિક - અદાર્મિક
 આંદ - વિષાદ
 શૌકાક - વિગ શૌકાક

→ (1) જનની કાલમાં માતાના પ્રેમની વાત
 કરવામાં આવી છે જેમાં માતાને વાત્સલ્ય
 ની ભૂતિ કહી છે માતા નો પ્રેમ મદન
 જ્યાં અને મદનની પણ વધુ મીઠી છે
 એના હૃદયમાં વાળક મારે કાલમ આજીવન
 હોય છે. માતા ના પ્રેમ ની જોડે મળવી
 મુશ્કેલ છે એની આંખો અમૃત વી
 ભરેલી છે, લેણાં કૃત્યની ભરેલાં છે.
 ઠીંગાના નીર વધે ઘરે છે પણ
 માતાનો પ્રેમ અકેદારો અને ભરે
 માસ ગિરતર વધે છે.

Ans-2

માણાના બુરજા પ્રિજેક્ટરો
 પ્રાથમિક તબક્કો - દૂદા મામા બુર
 બનાવી વાચદા પ્રમાણે લેખક દૂદામાં
 પાસે બુર લેતા જતા પણ તેમને
 પાસે બુર લેવા જતા, લેખક
 હતાસ વચા હોય વોતાની દર્શક છે. કે
 અપેક્ષાવી આવ કુલથી પરોસ્થિતિમાં
 પોતે મુકાત હતા જાસીબ બે
 ડોલાં દૂર હોય એવ તેમને
 લાગતું હતું તેથી હતાસ છે. તેમને
 લાગતું કે માત્ર વાચદાજ કરીને દિવસો
 કાઢે છે. અહિં માણાના બુરજા
 બનાવવાની તૈયારી પૂરી થતી નથી.
 મારે દૂદામાં કારી બનાવવામાં
 આપના માણાના બુરજા પ્રિજેક્ટર
 ને પ્રાથમિક તબક્કો કહ્યો છે.

Ans-3

હાથથી ગાયને ડાંકી કાઢવામાં
 મહાદેવને અત્યંત મૂર્ચ્છાની પડે
 ગામ લોક તેને મજર દોડાવી
 પડ્યા દૂર કાઈ માણસ ને જોયું
 જુમ પાડી ને કહેવા લાગ્યા અ-
 ચારી માનાસે ત્યાં કહેજે કે
 ગાય - 'ક્યાં રે આપમે ને ક્યાર
 દાંકમે એવા માં નો ગાય
 કાયાનો કાઠી નાશ્વરી. મહાદેવ
 માનજી કાકા નાં ખેતરમાં લી ગાય
 કાઠે છે. ત્યારે માનજી કાકા જુલ
 ઠારીલ્ય હતા અને આ અપભર
 જ એમને એક મારા આધાર
 હતો. જુલાલ માને હળ લંડતો
 કોઈ નહોતું બીજાનું હળ માં
 લાવીને તેમણે ખેતર વલરાણ
 હતું. ગાય એમના ખેતરોનો
 પાક ખાઈ જાય તો એમને જુલ
 જુકમાળ વાય તેમ હતું. એવો
 વિચાર કરીને મહાદેવ એમના
 ખેતરમાં લી ગાયને ડાંકી કાઠી.
 આમ એક ખેતરમાં લી કાઠતા
 બીજા ખેતરમાં જી ગાયને મહાદેવ
 વાડો નાં એક છેડે વી મૂર્ચ્છા
 વી કાઠે છે

Ans-

શબ્દ સમુહ માટે એક શબ્દ

આપો.

1) જન્મ - મુલ્ય ન વાઈ શકે તેવું

- અમુલ્ય

2) સંઘરી કરવાનું માનસિક
વલણ — પરિણામ

3) સેનારી ની આજી ડબ્બી
— સલુન

4) પવનની ઉડાણ વચ્ચેના ઘાંટા
— વાહાંટા

5) પાવની આજી શકાય તેવો સાંકડો
રસો — પાવંડો

6) ગાય - મેશનું રીણું - ગોદણી

Ans-1

બાળો વાડો -

બાળો વાડો પાઠના લેખક
 બાળો થાઈ ને લાભ કરે છે. લેખક
 'બા' નો વાડો પુત્રો નો પ્રેમ દર્શાવે
 છે. બા ને પોતાનો વાડો ખુબ
 જ પ્રીય હતો. તેમાં બા એક
 પ્રકારની ઔષધિઓ, જનજનના
 કુળોના ઘોડા અને કુળનાં પુત્રો
 ઉભાડતા હતા. તે જવની પેઠે વાડો
 નું જાળ કરતી હતી. વાડો
 વિના તે કંડુપો અનુભવતી
 હતી. બા, વાડોની દેખરેખ અને
 ઉદ્દેશ્યમાં જ તેના દિવસરાતી
 વીતતા હતાં. વાડો એમના જવન
 નું એક સ્વજન હતું. એનકો
 વાડોને જોતા પ્રેમ કુરો હતો
 એટલો કદાચ સંતાનોને નહોતો

૦૫

કરો. આમ લેખક બા ના
 વાડોને નિમિત્ત જવનની કુલા
 અને વ્યવહાર બતાવે છે. જેમાં
 બા ના વાડોમાં દેહી, ગુલાબ,
 મોગરો, જમ્બુદ, ઠામગીરા, પારસ
 કરેણા, ખીણા ફૂલ તેમજ રાતરણી
 હતા.

કુળોમાં તો ક્યારેય પુત્રો
 જ નહીં વાડોમાં જ્યાં એક
 ઘરની સામે જ ઠાણી બાજુએ
 દાડમણી તેને બાજુમાં પારો
 આમળા તેની વોડે દૂર મુખ્ય

દરવાજામાં શોભુડી અને પુષ્પજ
ઉંચે ગયેલી બદામહારી અને તેની
સાથ જ હરીફાઈ લગાવીને ઉછરેલું
સમકુળ નું જાડ.

આમ બા ગ્રેજ સવારે
વાડાનાં સુગંધીદાર ફુલા મંદિરમાં
પુષ્પ ભારે મોકિલવાનો બાનો
વિગળ હતો અને ખીલાનો સંતાળ
ની પેડે, જીવની પેડે બા ખીલાના
વાડાની માવજત કરવા હતા.

Ans-3

ગ્રામમાં 'ખંડકાવ્ય' છે.
જે ઉભાપી નું સૌને સ્વચ્છ સ્વચ્છ
ખંડકાવ્ય છે. હંડી પવન આવા
વાતાવરણ માં જાણે ઉત્સાહ વધારી
રહ્યા છે. અને એ ઉત્સાહને
ભરીને મીઠાં મધુર ગીતો ગાતા
ઉડી રહેલા દેખાય છે. આ પેઢી
આદુર્લભિભિત હૃદયની છે. ત્યારબાદ
માનીની માં સમજાવ્યું છે છે.
સવારનાં ભસ્મ મધુર સમયે શેરી
નાં ખેતરમાં ખેતુનો જાતો
બાળકો રમી રહ્યા છે ત્યાર
સૂર્ય જમણે ખીલાના કિરણો
બાળકોના કોમળ શરીરો
કમળ જેવાં ગાળીને તેની ઉપર
કિરણ છે. ત્યારબાદ અનુચ્છુપ
હૃદયમાં કહ્યું છે કે સંસારનાં
સમયમાં પુણ્ય માતા અને
પુણ્ય પિતા સંગી ઉરીને તાયજી

ઉ.દા - કેસવ, જ્ય દિય, ઠીરનાર
 - કેસવ રમણી
 - ઠીરનાર એ જીવાનાયક સ્થાનથી

(૨) જાનિવાચક સંજ્ઞા -
 એક સમાજ જાતી કે વર્ગ દર્શાવતી,
 વ્યક્તિ, વસ્તુ કે પદાર્થને જીવાનાયકની
 જાનિવાચક સંજ્ઞા કહેવાય.

ઉ.દા - બાજુમાં એક યુવતી ઊભી છે

(૩) સમુદવાચક સંજ્ઞા -
 જે સંજ્ઞા કોઈક સમુદાય અથવા
 જુદાનાં નિર્દેશ કરતી હોય તેને સમુદવાચક
 સંજ્ઞા કહેવાય.

ઉ.દા - રસ્તા ઉપર મીઠું ચીરું ઊભું છે

(૫) દ્રવ્યવાચક સંજ્ઞા -
 જે સંજ્ઞા દ્રવ્ય સ્વરૂપે રહેતા
 પદાર્થનાં નિર્દેશ કરતી હોય તેવી સંજ્ઞા
 કહેવાય.

ઉ.દા - દડીયાળમાં ખીર હતી.
 - તેણે દણો દારૂ પીધાં હતાં.

(૬) ભાવવાચક સંજ્ઞા :-
 જે કોઈ સંજ્ઞા જાણ કે
 જાણી ન શકાય પરંતુ કલ્પના અનુભવી શકાય
 તેવા વસ્તુ કે ભાવને વ્યક્ત કરતી હોય
 તેવી સંજ્ઞાને ભાવવાચક સંજ્ઞા કહેવાય છે.

દા.વ - તે આજ્ઞાસ્ય વ્યુત્પન્ન સ્થાન સૂ છે
 - સ્વર્ગમાં નિઝ્યાસનું નામ જ ન લેવાય.

T. N. Rao College - Rajkot

Name श्रीमती विद्या

Exam B Ed Exam Date 04/03/22

Roll No. 50 Subject हिन्दी

Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Total
06	09	08								23

प-1

35

24

1 निम्न लिखत युक्तों की उदा लिखत।

1

उत्तर: कवि मित्ये सत्यं सुदरं और भंग्यं की भावना की आराधना करते हैं।

2

उत्तर: लेखक कहते हैं की आजकल दुभागदारी और धारम के बदले सुठ और करिव का बाजार गुम है। उचरी दिखाई इन्विलों इस भावपुस्तकत ख्याति से इतार ही जाना उंचत भरी है।

3

उत्तर: शमी लक्ष्मीबाई की इतारी की कर के अपन लक्ष्मी का अंतरा की क।

4

उत्तर: कवैवाचक अंश। और कौराल दिखाए।

1. लच्छनका को भरने से किना क्या काठन लगा?

उत्तर:- शय को किनाही से लच्छनका को गोरी
पतली से जाल दिया था। जिकर से उन्के
द्वारा के सिपन के साथ पिला भुक्त
जिकर आराम करने को सलाह दी था येरतु
आराम करने से घर का खर्च कसे चलता
इस लिये लच्छनका को भरने से किना काठन
लगा।

22

2. सुरदासका से किन उदाहरणों द्वारा अथवा
अन्य व्यक्तित्वावना यकर की है।

उत्तर:- सुरदास का कहते है की मे जी कृपयुक्त
जोरा का यही गुं मे उन्के लोडका को
मरी का सकेता। जी कृपा को भइमा
मुक्त कर मे और किना दियेता का ध्यान
मरी कर सकेता। उन उदाहरणों द्वारा
व्यक्तित्वावना यका जा है।

22

3. पिचिदा के हल के किन सहर्षी के नाम
और उनकी पुरायता बताइए?

उत्तर:- पिचिदा के हल के किन सहर्षी अणभइण
शुयनारायण और सुधारम अणभइण लज
लडका है। अइका जला लडल मिठा है।
सुधारम को अथराण 'साला' लइना
आहत है।

02

4. भारतवासियों के लक्ष्म गुणका क्या काले है।

उत्तर:- गुणका के अनुसार भारतवासियों माथों के
वर्तमान है लज समय था व्यव साथों।

2 लया और कोराण के आगे है।

1 उत्तर: भूमि का चरवा- पिकाण कल्पना
भूमि की पथ पास था । अरकी अधनियन
का पाणन अधका अधन धना लला था ।

13 का धन से अधिक अधका की अधन
हता है। अधका धरी लका। की अधनका
वा अधन अधन अधन अधनका का अधन
हता है।

2 उत्तर: राजा जय का लावाध अधन राज अधन
राजा अधनका अधन अधनका का
एक अधन अधनका अधनका अधनका
की अधनका अधनका अधनका अधनका
वा अधनका अधनका अधनका अधनका

3 अधनका अधनका अधनका अधनका
की अधनका अधनका अधनका अधनका

3 राजा अधनका अधनका अधनका अधनका
मिशाल था । अधनका अधनका अधनका
धन अधनका अधनका

उत्तर:- राजा अधनका अधनका अधनका अधनका
अधनका अधनका अधनका अधनका
अधनका अधनका अधनका अधनका
अधनका अधनका अधनका अधनका

3 अधनका अधनका अधनका अधनका
अधनका अधनका अधनका अधनका
अधनका अधनका अधनका अधनका
अधनका अधनका अधनका अधनका

T. N. Rao College - Rajkot

Name पुशोहित प्रकाश

Exam B.Ed Exam

Date 04/03/22

Roll No. 67

Subject 22 हिन्दी

Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Total
07	09	12								28

प्रश्न - 1

[1] उत्तर :-

है और काय मांगल्य और अत्य- सुंदर
आराधना काइत की भावना की
चाहते हैं।

[2] उत्तर :-

है और पश्चिम की आवश्यक
सुंदर और फरिब का लक्ष्य
अभे है। उपाय दिखारि निघाली
इस मानवसार्थत विद्यति अ इतिहा
हा प्याना उचित नहीं है।

[3] उत्तर :-

है अनी लक्ष्मीतारि ने उचित
अ प्रसन्न की वाग मांसी को फिर
अ विष्ट लेने की प्रसन्न की ली।

[4] उत्तर :-

है कर्तव्यक संज्ञा
अरि वीरल दिखारि।

प्रश्न - 2

[1] उत्तर :-

हा सुखरवी ने लक्ष्मणजी की शय की लोभारी लताई की। पत्नी श्यामा ने सुजा की व कांच उठी। उन्होंने पल भर में अनुभव कर लिया कि अका कांचना लक्ष्मणजी अहन नहीं कर पाएंगे। पति की अवैधनशीलता ने मन्दी भाँष पंगिषप की।

[2] उत्तर :-

सुरदास द्वारा रचित सून पदों में गोपियों की कृष्ण की प्रति लकानिष्ठ प्रेम, भक्ति, आभक्ति और स्नेहमयता सुव्यक्त हुई है। प्रथम पर लक्ष्मी अन्ध अमर अशुभापित रह जाता है। गोपियों पर प्रकृष्ट का प्रेम का ऐसा सा च्छा है। है। कि स्वर्ग कृष्ण का किष्वा धीग अंग्रेष कृष्ण का कर्डी और गीगि - स्वाधि के अभिन लभती है।

[3] उत्तर :-

प्रियोदा के इन की तीन अक्षय भनमोहन सुर्धनारायण और ललाटीम भनमोहन तिल लडका है। उभका गला लडुत भडा है। उम गान का औका है। अमक गान की अमी पुरांमा

करती है। वह हरिब लका औ-ईड
लेकर करता है। वह लाल को
अंशों को लेना बिखाता है।

[4] उत्तर :-

आर्यों की सुपत्नी के अनुसार भारतीय
या अथवा आर्य पिछा और काम -
कौशल में अति आगे थे।
अनापिपान के क्षेत्र में अना के
मुकालिमा की तरह अकता वा । परंतु
उन अंश आर्यों की अंतान
दोहर की आव. भारतीय
अध्यामात्र में पडे हुए है।

पुश्न - 3

[1] उत्तर :- मोहन का चरित्र - चित्रण ।

मोहन बी. ए. पास था।
उसकी अभिनय की पानी अलकी
अपना बना लेती थी। वह धने
में अधिका अंशों का महत्व
होता है। अंक में हुई लड़की
का अपनाकर वह अपने आक्ष
और मान्यता का पक्ष
होता है। उसे अपना में
अपनी ललि चहा होता है। अपनी
उन्की मुँगे के कारण मोहन
लिखक की नयरा में
लड़के अंश से पति है।

[2] उत्तर :-

गनी, नामक एक
घोड़ी उनका ही आवा 'मिक्की'
और 'गोबी' के साथ आती है।
अभिलिप्त है। प्रसक्त लडा
आभिल और आयुक्तोपणी कोली में
चित्र अंकित किता है। उसे
अलग है। यह नेपला, यह
मपला, यह पुती और यह
घोड़ी और आभने ही है। पशु
पछी और निरीध आभ

हिम शिपायों के प्रायः महिषीजी
का अन्त और पुत्र दुर्लभता
नन्दर आता है।

[3]

उत्तर :-

और उंची कवि वसंत वापट उद्धारल्य
निर और हि की काव है। उनके
पार्वना है। नि लीम अरु
काम कर और अत्य के भारी
पर लभ उनक इत्य में सुन्दर
विचार है। की अर्थात् त्यमिकर
अनक रित की बात अरि।

०२

Framework for B.Ed. Two Years Course

Semester	Curriculum Details	Hours	Credit	Internal	External	Total
1	Theory Paper	16	16	120	280	400
	Practice Teaching & College Activity	9	9	225	0	225
	Total	25	25	345	280	625
2	Theory Paper	16	16	120	280	400
	Practice Teaching & College Activity	9	9	225	0	225
	Total	25	25	345	280	625
3	Theory Paper	16	16	120	280	400
	Practice Teaching & College Activity	9	9	225	0	225
	Total	25	25	345	280	625
4	4 - Internship	--	25	225	400	625
	Total	0	25	225	400	625
	Grand Total		100	1260	1240	2500

All semesters are of 625 marks and 25 Credit each

બે વર્ષના બી.એડ. અભ્યાસક્રમનું માળખું અને પ્રથમ બે સેમેસ્ટરની અભ્યાસક્રમ

Semester - 1

Sub Code	Subject Name	Hours	Credit	Internal	External	Total
CC1	Childhood and growing up	4	4	30	70	100
CC2	Contemporary India in Education	4	4	30	70	100
EC	Pedagogy of School Subject - 1 (Part-1)	2	2	15	35	50
EC	Pedagogy of School Subject - 2 (Part-1)	2	2	15	35	50
SSC	School Subject - 1 (Part-1)	2	2	15	35	50
SSC	School Subject - 2 (Part-1)	2	2	15	35	50
		16	16	120	280	400

Assignment / Task / Practical Work - Semester : 1

Sr. No.	Title	Hours	Credit	Internal	External	Total
1	Micro Lesson - 8 (4 + 4), Bridge Leeson - 6 (3 + 3) Total - 14	2	2	60	0	60
2	Observation Micro Lesson - 8 (4 + 4), Bridge Leeson - 6 (3 + 3) Total - 14	2	2	40	0	40 (16 + 24)
3*	School Subject Analysis and framing Comprehension questions (SSC, MCQ Questions 100, 1 + 1)	2	2	50	0	50
4	Book Review	2	2	50	0	50
5	Physical Activites and YOGA	1	1	25	0	25
		9	9	225	0	225

* પ્રવૃત્તિ સેશનમાંથી MCQ પ્રકારની ૨૫ પ્રશ્નો

* પ્રવૃત્તિ સેશનમાંથી MCQ પ્રકારની ૭૫ પ્રશ્નો

CC1 : CHILDHOOD AND GROWING UP

- એકમ - ૧ શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન અને અધ્યતાનું સ્વરૂપ ૨૫%
- ૧.૧ શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન : અર્થ, સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર, શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનની પદ્ધતિઓનો પરિચય (અવલોકન, મુલાકાત, વ્યક્તિ અભ્યાસ અને સામાજિકતામિતિ)
- ૧.૨ વૃદ્ધિ અને વિકાસની સંકલ્પના, માનવીય વિકાસના તબક્કાઓ (કુમારાવસ્થા, કિશોરાવસ્થા, અને તરૂણાવસ્થા): તબક્કાવાર લક્ષણિકતાઓ અને વિકાસાત્મક કાર્યો (હેલિંગ હર્સ્ટની યાદી)
- ૧.૩ તરૂણોના સર્વાંગીણ વિકાસ માટેની જરૂરિયાતો અને યાજ્ઞાકીય કાર્યક્રમો (શારીરિક, માનસિક, સાંવેગિક અને સામાજિક)
- ૧.૪ ભારતીય તરૂણ : તરૂણોના લક્ષણો અને સમસ્યાઓ (દાદાગીરી કરવી, છેડતી કરવી, વ્યસની હોવું, રખડપટ્ટી કરવી અને ચોરી કરવી)
- એકમ - ૨ અધ્યયન, પ્રેરણા અને સ્મૃતિ ૨૫%
- ૨.૧ અધ્યયન: સ્વરૂપ અને સિદ્ધાંતો (પાવલોવ-શાસ્ત્રીય અભિસંધાનનો સિદ્ધાંત, સ્કીનર-કારક અભિસંધાન, થોર્નડાઈકનો પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા અધ્યયન સિદ્ધાંત અને કોહલરનો આંતરસૂઝ દ્વારા અધ્યયનનો સિદ્ધાંત)
- ૨.૨ અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયાને અસર કરતાં પરિબળો
- ૨.૩ અધ્યયન સંક્રમણ : અર્થ, મહત્વ અને પ્રકારો
- ૨.૪ પ્રેરણા : સંકલ્પના, સ્વરૂપ, પ્રકારો અને સિદ્ધિ પ્રેરિત વ્યક્તિના લક્ષણો
- ૨.૫ સ્મૃતિની સંકલ્પના, પ્રક્રિયા, સ્મૃતિ વધારવાના ઉપાયો અને વિસ્મૃતિના કારણો
- એકમ - ૩ મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓ અને અપવાદરૂપ બાળકોનું શિક્ષણ ૨૫%
- ૩.૧ બુદ્ધિ : સંકલ્પના, લક્ષણો અને બુદ્ધિ અંક (IQ)
- ૩.૨ મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીની સંકલ્પના અને સામાન્ય પરિચય (બુદ્ધિ કસોટી, અભિયોગ્યતા કસોટી અને વલણ માપદંડનો કસોટીનું નામ, કલમોની સંખ્યા, વિશ્વસનિયતા, યથાર્થતા, કસોટી પ્રકાર, એક ઉદાહરણ અને તેના રચયિતાના સંદર્ભમાં પરિચય)
- ૩.૩ માનસિક સ્વાસ્થ્ય : સંકલ્પના, લક્ષણો અને અસરકારક પરિબળો
- ૩.૪ બચાવ પ્રયુક્તિઓ (દિવાસ્વપ્ન, યોકિતકીકરણ, તાદાત્મ્ય, શતિપૂર્તિ અને ઉર્ધ્વીકરણ)
- એકમ - ૪ વ્યક્તિત્વ અને વ્યક્તિગત તફાવતો ૨૫%
- ૪.૧ વ્યક્તિત્વ : અર્થ અને સ્વરૂપ અને પ્રકારો (અંતર્મુખી, બહિર્મુખી અને ઉભયમુખી)
- ૪.૨ વ્યક્તિત્વ માપનની પદ્ધતિઓનો માત્ર પરિચય (અવલોકન, આત્મનોવેદન, પ્રકોષ્ઠ પ્રયુક્તિઓ)
- ૪.૩ અપવાદરૂપ બાળકો : સંકલ્પના, પ્રકારો, લક્ષણો, મર્યાદાઓ, અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રયુક્તિઓ (મંદ, મેઘાવી, શારીરિક અસમ)
- ૪.૪ વ્યક્તિગત અને વૈયક્તિક તફાવતોનો અર્થ, અસર કરતા પરિબળો અને શૈક્ષણિક ફવિતાર્થો

CC2 : CONTEMPORARY EDUCATION IN INDIA

- એકમ - ૧ ભારતમાં પ્રાચીન શિક્ષણ અને પ્રવર્તમાન માધ્યમિક શિક્ષણ-પ્રશિક્ષણ ૨૫%
- ૧.૧ વૈદિક અને બૌદ્ધકાળ દરમિયાન ભારતમાં શિક્ષણ
- ૧.૧.૧ ઐતિહાસિક પાઠ્ય ભૂમિકા
- ૧.૧.૨ અર્થ અને મહત્વ
- ૧.૧.૩ વિશિષ્ટતાઓ
- ૧.૧.૪ અભ્યાસક્રમ અને પદ્ધતિઓ
- ૧.૧.૫ ગુરુ શિષ્ય સંબંધ અને શિક્ષણ સંસ્થાઓ
- ૧.૨ માધ્યમિક શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ
- ૧.૨.૧ પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ અર્થ, અગત્ય, કાર્યક્રમો, સમસ્યાઓ, ઉકેલો
- ૧.૨.૨ સેવાકાલીન શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ, અર્થ, અગત્ય, કાર્યક્રમો, સમસ્યાઓ, ઉકેલો
- એકમ - ૨ ભારતમાં રાષ્ટ્રીય શિક્ષણની તરેહ અને આંકડાશાસ્ત્રીય સમજ ૨૫%
- ૨.૧ આઝાદી પછીના શિક્ષણ પંચોની યાદી અને શિક્ષણ નીતિની સ્થાપના, અધ્યક્ષ અને જરૂરિયાત
- ૨.૧.૧ યુનિવર્સિટી શિક્ષણ પંચ (૧૯૪૮-૪૯)
- ૨.૧.૨ માધ્યમિક શિક્ષણ પંચ (૧૯૫૨-૫૩)
- ૨.૧.૩ રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચ (૧૯૬૪-૬૬)
- ૨.૧.૪ શિક્ષણની રાષ્ટ્રીય નીતિ (૧૯૮૬)
- ૨.૧.૫ સંચોધિત રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ (૧૯૯૨)
- ૨.૨ મધ્યવર્તી સ્થિતિના માપો
- ૨.૨.૧ મધ્યક, મધ્યસ્થ, બહુલકની સંકલ્પના અને ગણતરી
(અવર્ગીકૃત પ્રાપ્તાંકોના આધારે)
- ૨.૨.૨ પ્રમાણ વિચલનની સંકલ્પના અને ગણતરી (અવર્ગીકૃત પ્રાપ્તાંકોના આધારે)
- એકમ - ૩ શિક્ષણમાં નીતિ વિષયક કાયદા ૨૫%
- ૩.૧ રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન એક્ટ - ૨૦૦૯ (અર્થ, જરૂરિયાત, ક્લમોનો માત્ર પરિચય)
- ૩.૨ રાઈટ ટુ ઈન્ફોર્મેશન એક્ટ (અર્થ, જરૂરિયાત, માહિતી પ્રાપ્ત કરવાની પ્રક્રિયા)
- ૩.૩ રાષ્ટ્રીય માધ્યમિક શિક્ષા અભિયાન (અર્થ, જરૂરિયાત)
- ૩.૪ ખુલ્લી વિદ્યાપીઠ (IGNOU - BAOU) (સંકલ્પના, પ્રાદેશિક કેન્દ્રની ભૂમિકા)
- ૩.૫ મધ્યાહન ભોજન યોજના (ઐતિહાસિક, પાઠ્ય ભૂમિકા, મહત્વ, અમલીકરણ)

- ૪.૧ શાળા પર્યાવરણ (ઈકો ક્લબ), પ્રશ્ના અભિગમ (અર્થ, જરૂરિયાત, મહત્વ, અમલીકરણ)
- ૪.૨ વિકલાંગ બાળકો માટેનું સંકલિત શિક્ષણ (IEDC) (અર્થ, મહત્વ, અમલીકરણ)
- ૪.૩ કસ્તુરબા ગાંધી બાલિક વિદ્યાલય (KGBV) (અર્થ, જરૂરિયાત, સંસ્થા પરિચય)
- ૪.૪ બાલા (BALA - Building As Learning Aid) (અર્થ, મહત્વ, વિશિષ્ટ લાભશિક્ષકતાઓ)
- ૪.૫ શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિની રચના અને તેના કાર્યો (SMC)

EC1 : ગુજરાતી પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ - ૧	પાઠ આયોજન	૨૫%
	૧.૧ માઈક્રોટીચિંગની સંકલ્પના, અગત્ય	
	૧.૨ કૌશલ્ય પરિચય (વિષયાભિમુખ, ઉદાહરણ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, સ્પષ્ટીકરણ, ચ્યામકલક કાર્ય, ઉત્તેજના, પરિવર્તન)	
	૧.૩ સેતુપાઠના અર્થ, મહત્વ	
	૧.૪ માઈક્રોટીચિંગ અને સેતુપાઠનો તફાવત	
	૧.૫ માતૃભાષા શિક્ષણનો અર્થ	
	૧.૬ માતૃભાષા શિક્ષણનું મહત્વ : પ્રત્યાયન, અભિવ્યક્તિ અને શિક્ષણનાં માધ્યમ તરીકે...	
એકમ - ૨	માતૃભાષા શિક્ષણનાં હેતુઓ	૨૫%
	૨.૧ સામાન્ય હેતુઓ અને વિશિષ્ટ હેતુઓ : અર્થ અને તફાવત	
	૨.૨ હેતુઓનું સ્તરીકરણ : જ્ઞાન પ્રાપ્તિ, અર્થગ્રહણ, ઉપયોજન, અભિવ્યક્તિ, અને રસાસ્વાદ	
	૨.૩ જુદી જુદી ક્ષણનાં (ઘોરણના) વિશિષ્ટ હેતુની રચના	
એકમ - ૩	માતૃભાષાનાં મૂળભૂત કૌશલ્યો	૨૫%
	૩.૧ શ્રવણ, કથન, વાચન, લેખન : સંકલ્પના અને વિકાસની પ્રવૃત્તિઓ	
	૩.૨ માતૃભાષા શિક્ષણની પ્રયુક્તિઓ, આદર્શ વાચન, કાવ્ય પઠન, પ્રશ્નોત્તરી : સંકલ્પના અને મહત્વ	
એકમ - ૪	માતૃભાષા શિક્ષણની પદ્ધતિઓ	૨૫%
	૪.૧ આગમન અને નિગમન	
	૪.૨ પ્રકલ્પ	
	૪.૩ વ્યાખ્યાન	
	૪.૪ નિરિક્ષિત અભ્યાસ : સંકલ્પના, મહત્વ અને મપાદા	

EC2 : हिन्दी पद्धति (सेम. १)

इकाई - १	पाठ आयोजन	२०%
१.१	संकल्पना, महत्व, सिम्युलेशन	
१.२	सूक्ष्म अध्यापन के कौशल्य (विषयाभिमुख, श्यामफलक, प्रश्न प्रवाहिता, सुदृढीकरण, उदाहरण)	
१.३	सेतुपाठ	
इकाई - २	हिन्दीभाषा शिक्षा के उद्देश्य	२०%
२.१	सामान्य उद्देश्य ज्ञानप्राप्ति, अर्थग्रहण, उपयोजन, सभिव्यक्ति	
२.२	विशिष्ट उद्देश्य	
२.३	गुजरात राज्य के कक्षा ६ से १० के पाठ्यक्रम में समाविष्ट हिन्दी शिक्षा के निम्नलिखित विशाल उद्देश्य - संतुलित प्रतिभा का विकास - राष्ट्रीय एकता एवम चारित्र्य निर्माण - सांस्कृतिक विरासत का परिचय एवं संवर्धन - लोकतंत्र प्रशासन में हिन्दी का परिचय	
इकाई - ३	अध्यापन पद्धतियाँ एवं प्रयुक्तियाँ	४०%
३.१	प्रत्यक्ष, परोक्ष, आगमन-निगमन, निरीक्षित स्वाध्याय, प्रकल्प	
३.२	प्रश्नोत्तर, गान, नाटकीकरण एवं संदर्भकथन	
इकाई - ४	राष्ट्रभाषा की शिक्षा का महत्व	२०%
४.१	राष्ट्रभाषा के रूप में हिन्दी शिक्षा का महत्व	
४.२	अहिन्दीभाषा के क्षेत्रों में हिन्दी शिक्षा का महत्व	

EC3 : संस्कृत पद्धति (सेम. २)

अेकम - १	पाठ आयोजन	२५%
१.१	गद्य-पद्य अने व्याकरणना छूटा अने अेकम पाठोना आयोजन तेना सोपान अने उदाहरणो	
१.२	संस्कृतमां निदानात्मक, उपचारात्मक शिक्षण : संकल्पना, महत्व (अेकम पाठना संदर्भमां)	
अेकम - २	वर्गशिक्षणानी प्रवृत्तिओ	२५%
२.१	अनुलेखन, सुतलेखन अने गान	
२.२	वर्गेतर प्रवृत्तिओ	
	(१) लीतपत्रो (२) भाष्य परीक्षको (३) रमत द्वारा संस्कृत शिक्षण	
	(४) संस्कृत संभाषण (५) संस्कृत सामयिकोनी परिचय (वधुमां वधु भे)	
अेकम - ३	संस्कृतमां मूल्यांकन	२५%
३.१	मूल्यांकननुं महत्व	
३.२	प्रश्नपत्र संरचना अने आदर्श प्रश्नपत्रना लक्षणो	
३.३	वस्तुलबी कसोटी अने तेना - ४ प्रकारो जेमां	
	(१) जोडका (२) बहुविकल्प	
	(३) जाधी जग्या अने (४) संबध घटापक कसोटीओ	
अेकम - ४	पाठयपुस्तकना लक्षणो अने तेनी समीक्षा	२५%
४.१	घोरण - ७, ८ अने ९ ना प्रवर्तमान पाठयपुस्तक अनुसार पुस्तकनी समीक्षा	
४.२	पुस्तकना आंतरिक, भाष्य लक्षणो	

EC4 : ENGLISH METHOD (SEM - 1)

Unit - 1	Importance of English & Basic Language Skills	25%
	1.1 Importance of English Teaching & State Policies	
	1.2 Teaching Basic Language Skills : LSRW (Listening, Speaking, Reading and Writing)	
	1.3 Skills of English Teacher	
Unit - 2	Objective and Lesson Planning	25%
	2.1 Aims	
	2.2 Objectives	
	2.3 Microteaching	
	2.3.1. Concepts	
	2.3.2 Skills : Introduction, Questionner, Illustration, B. B. Work	
	2.4 Bridge Lesson Planning	
Unit - 3	Methods and Approaches in ELT	25%
	(Relavant features, Principles, advantages and disadvantages of the following)	
	3.1 Grammar Translation Method	
	3.2 Direct Method	
	3.3 Structural Approach	
	3.4 Functional Approach	
Unit - 4	Communicative Language Teaching and Instructional Material	25%
	4.1 Concept and Principles of Communicative Language Teaching	
	4.2 Differences between traditional approach and communicative approach	
	4.3 Group Method Techniques in CLT (Simulation, Roleplay, language games, Gropu work, Pair work, activities)	
	4.4 Use and importance of following Instructional Material	
	(1) Match Stick drawing	(2) Pictures
	(3) Charts	(4) Flash Cards

EC5 : ગણિત પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ - ૧	ગણિત શિક્ષણના મૂલ્યો અને ગણિતશાસ્ત્રીઓ	૨૫%	
૧.૧	ગણિત શિક્ષણના મૂલ્યો		
	૧. સાંસ્કૃતિક મૂલ્યો	૨. નિયામક મૂલ્ય	૩. ઉપયોગિતા મૂલ્ય
૧.૨	ભારતીય ગણિતશાસ્ત્રીઓનું ગણિતમાં પ્રદાન		
	૧. ભાસ્કરાચાર્ય - ૨	૨. આર્યભટ્ટ	૩. રામાનુજન
૧.૩	અન્ય ગણિતશાસ્ત્રીઓનું ગણિતમાં પ્રદાન		
	૧. યુકલિડ	૨. પાયથાગોરસ	
એકમ - ૨	માઈક્રોટીચિંગ અને હેતુઓ	૨૫%	
૨.૧	માઈક્રોટીચિંગ : સંકલ્પના અને અગત્ય		
૨.૨	કૌશલ્યોનો પરિચય : વિષયાભિમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, શ્યામકલક, ઉદાહરણ		
૨.૩	હેતુઓની સંરચના		
	૨.૩.૧ સામાન્ય હેતુઓ : સંકલ્પના		
	૨.૩.૨ વિશિષ્ટ હેતુઓ : જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોજન અને કૌશલ્ય		
એકમ - ૩	પાઠ આયોજનનો વિકાસ અને અભિગમ	૨૫%	
૩.૧	સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય		
૩.૨	સેતુપાઠનું આયોજન		
૩.૩	વિષયવસ્તુ પૃથકકરણ : તથ્યો, સંકલ્પનાઓ, સામાન્યીકરણો અને સિદ્ધાંતો		
૩.૪	વિષયવસ્તુની યોગ્ય તાર્કિક ક્રમમાં ગોઠવણી		
૩.૫	અભિગમો : આગમન-નિગમન, પૃથકકરણ-સંયોગીકરણ, સમસ્યા ઉકેલ (ઉદાહરણ સાથે સમજૂતી અને લાભલાભ)		
એકમ - ૪	ગણિતશિક્ષણમાં સાધનો અને પ્રવૃત્તિઓ	૨૫%	
૪.૧	સાધનો (અગત્ય, ઉપયોગ અને ઉદાહરણ)		
	૪.૧.૧ દ્રશ્ય સાધનો : ચાર્ટ, આકૃતિ, મોડલ		
	૪.૧.૨ પ્રક્ષેપિત સાધનો : OHP, ડેટા પ્રોજેક્શન (LCD)		
૪.૨	પ્રવૃત્તિઓ : ગણિત ગમ્મતની કોઈપણ ચાર પ્રવૃત્તિઓ		

EC6 : વિજ્ઞાન પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ - ૧	વિજ્ઞાનનું અધ્યયન અને તેનો વ્યાપ	૨૫%
	૧.૧ વિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા અને અર્થ	
	૧.૨ માનવલ્લવન સંદર્ભે વિજ્ઞાનની આવશ્યકતા	
	૧.૩ વિજ્ઞાન શિક્ષકના કૌશલ્યો	
	૧.૪ વૈજ્ઞાનિકોનું પ્રદાન : ડો. વિક્રમ સારાભાઈ, ડો. જગદીશચંદ્ર બોઝ, ડો. આલ્બર્ટ આઈન્સ્ટાઈન, થોમસ આલ્વા એડીશન	
એકમ - ૨	માઈક્રોટીચિંગ અને હેતુઓ	૨૫%
	૨.૧ માઈક્રોટીચિંગ : સંકલ્પના અને અગત્ય	
	૨.૨ કૌશલ્યોનો પરિચય : વિષયાભિમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, શ્યામફલક, ઉદાહરણ, સુદ્ધીકરણ અને સ્પષ્ટીકરણ	
	૨.૩ વિજ્ઞાન શિક્ષણના ઉદ્દેશો અને હેતુઓ : અર્થ અને તુલના	
	૨.૪ હેતુઓની સંરચના	
	૨.૪.૧ સામાન્ય હેતુઓ : સંકલ્પના	
	૨.૪.૨ વિશિષ્ટ હેતુઓ : જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોગન અને કૌશલ્ય	
એકમ - ૩	પાઠ આયોજનનો વિકાસ અને અભિગમ	૨૫%
	૩.૧ સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય	
	૩.૨ સેતુપાઠનું આયોજન	
	૩.૩ અભિગમો : આગમન-નિગમન, સમસ્યા ઉકેલ (ઉદાહરણ સાથે સમજૂતી અને લાભાલાભ)	
	૩.૪ મોડલ : સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાન (સંકલ્પના, ઉદાહરણ)	
એકમ - ૪	વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં સાધનો	૨૫%
	૪.૧ સાધનો (અગત્ય, ઉપયોગ અને ઉદાહરણ)	
	૪.૧.૧ દૃશ્ય સાધનો : ચાર્ટ, મોડલ	
	૪.૧.૨ પ્રક્ષેપિત સાધનો : OHP, ડેટા પ્રોજેક્ટર (LCD)	
	૪.૧.૩ દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો : ટી.વી., કોમ્પ્યુટર	

EC7 : ઇતિહાસ પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ - ૧	માધ્યમિક ક્લાસે ઇતિહાસ શિક્ષણ અને ધ્યેયો	૨૫%
	૧.૧ સંકલ્પના અને અગત્ય	
	૧.૨ નૂતન અભિગમ	
	૧.૩ સાંસ્કૃતિક વારસાની સમજ	
	૧.૪ ચારિત્ર્ય ઘડતર	
	૧.૫ રાષ્ટ્રીય એકતા અને આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ	
એકમ - ૨	પાઠ આયોજન	૨૫%
	૨.૧ માઈક્રોટીચિંગ : સંકલ્પના અને સમજ	
	૨.૨ હેતુઓ : જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોજન, કૌશલ્ય	
	૨.૩ વિશિષ્ટ હેતુઓની રચના	
	૨.૪ સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય	
	૨.૫ સેતુપાઠનું આયોજન	
એકમ - ૩	ઇતિહાસ શિક્ષણની વિશિષ્ટ પદ્ધતિઓ	૨૫%
	૩.૧ કથન પદ્ધતિ - પ્રશ્નોત્તરી પદ્ધતિ	
	૩.૨ આધાર પદ્ધતિ	
	૩.૩ જીવન ચરિત્ર પદ્ધતિ	
	૩.૪ નિરીક્ષણ અભ્યાસ પદ્ધતિ	
એકમ - ૪	ઇતિહાસ, શિક્ષણના શૈક્ષણિક સાધન	૨૫%
	૪.૧ ઇતિહાસ શિક્ષણમાં શૈક્ષણિક સાધનનું મહત્વ	
	૪.૨ નકશા, ચાર્ટ્સ, ચિત્રો, સ્લાઈડ્ઝ, બુલેટીન બોર્ડ (પસંદગી - ઉપયોગિતા)	
	૪.૩ શૈક્ષણિક સાધન તરીકે પાઠ્ય પુસ્તકનો ઇતિહાસ શિક્ષણમાં ઉપયોગ	

EC8 : ભૂગોળ પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ - ૧	ભૂગોળ શિક્ષણનું મહત્વ, ધ્યેયો અને હેતુઓ	૨૫%
	૧.૧ સંકલ્પના - અગત્ય, ભૂગોળ શિક્ષણનો વૈજ્ઞાનિક દ્રષ્ટિકોણ	
	૧.૨ ભૂગોળ શિક્ષણના ધ્યેયો	
	- રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સમજનો વિકાસ	
	- સાંસ્કૃતિક વારસાની સમજ	
	- રાષ્ટ્રના આર્થિક વિકાસની સમજ	
	- માનવ સમાજની ખીલવણીનું ધ્યેય	
	૧.૩ વર્ગશિક્ષણના હેતુઓ : જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોજન, કૌશલ્ય	
એકમ - ૨	પાઠ આયોજન	૨૫%
	૨.૧ માર્કેટીંગિંગ	
	૨.૧.૧ સંકલ્પના	
	૨.૧.૨ કૌશલ્યો : વિષયાભિમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, ઉદાહરણ, કા.પા. કાર્ય	
	૨.૨ સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય	
	૨.૩ સેતુપાઠનું આયોજન	
એકમ - ૩	શૈક્ષણિક પ્રયુક્તિઓ, ભૂગોળ ખંડ (અર્થ, સજાવટ, અગત્ય)	૨૫%
	૩.૧ પ્રવાસનું ભૂગોળ શિક્ષણમાં મહત્વ - આયોજન	
	૩.૨ સંદર્ભો : વર્તમાનપત્રો, મેગેઝીન, વર્તમાન બનાવોનો ઉપયોગ	
એકમ - ૪	શૈક્ષણિક ઉપકરણ (પસંદગી, ઉપયોગિતા / મહત્વ)	૨૫%
	૪.૧ નકશા, નકશાપોથી, ચાર્ટ, ચિત્રો, એટલાસ	
	૪.૨ નમૂનાઓ, પૃથ્વીનો ગોળો	
	૪.૩ ગુલેટીન બોર્ડ, ફ્લેનલ કટસ	
	૪.૪ ફિલ્મ સ્ટ્રીપ, સ્લાઈડ, ઓવર હેડ પ્રોજેક્ટર, એપીડાયોસ્કોપ	

EC9 : નામાના મૂળતત્વો પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

- એકમ - ૧ નામાના મૂળતત્વો, ઘ્યેયો અને હેતુઓ ૨૫%
- ૧.૧ નામાના મૂળતત્વો : અર્થ, ઈતિહાસ, કાર્યક્ષેત્ર અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ તેના અધ્યાપનનું મહત્વ
- ૧.૨ ઘ્યેયો અને હેતુઓ : સંકલ્પના, સામાન્ય હેતુઓ અને વિશિષ્ટ હેતુઓ (અપેક્ષિત વર્તન-પરિવર્તનના સંદર્ભમાં સ્પષ્ટીકરણો) જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોજન, કૌશલ્ય
- એકમ - ૨ પાઠ આયોજન ૨૫%
- ૨.૧ માઈક્રોટીચિંગ
- ૨.૧.૧ સંકલ્પના
- ૨.૧.૨ કૌશલ્યો : વિષયાભિમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, ઉદાહરણ, કા.પા. કાર્ય, સુદૃઢીકરણ, સ્પષ્ટીકરણ અને ઉત્તેજના પરિવર્તન
- ૨.૨ સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય
- ૨.૩ સેતુપાઠનું આયોજન
- એકમ - ૩ નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષણની પદ્ધતિઓ અને અભિગમો ૨૫%
- ૩.૧ પદ્ધતિ : વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ, પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ, સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ, નિરીક્ષિત સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ (સંકલ્પના, સોપાનો, લાભાલાભ)
- ૩.૨ અભિગમ : આગમન, નિગમન, પૃથક્કરણ-સંયોગીકરણ, સમસ્યા સમાધાન (દરેક કાર્ય, સ્વરૂપ, લાભાલાભ, વર્ગ વિનિયોગ)
- એકમ - ૪ નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષણના સાધનો-સંદર્ભો ૨૫%
- ૪.૧ સાધનો : ચાર્ટ્સ, ચિત્રો, ફિલ્મસ્ટ્રીપ, ટેપરેકોર્ડર, ટીવી
- ૪.૨ સંદર્ભો : સંદર્ભ પુસ્તકો, સામયિકો, વર્તમાનપત્રો

EC10 : અર્થશાસ્ત્ર પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ - ૧	અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપનનું મહત્વ, ધ્યેયો અને હેતુઓ	૨૫%
	૧.૧ મહત્વ : વ્યક્તિ જીવનમાં, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થકારણમાં, આર્થિક સમસ્યાઓના સંદર્ભમાં	
	૧.૨ ધ્યેયો	
	૧.૩ હેતુઓ : જ્ઞાન પ્રાપ્તિ, સમજ, ઉપયોજન, કૌશલ્ય	
એકમ - ૨	પાઠ આયોજન	૨૫%
	૨.૧ માઈક્રોટીચિંગ	
	૨.૧.૧ સંકલ્પના	
	૨.૧.૨ કૌશલ્યો : વિષયાભિમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, ઉદાહરણ, કા.પા. કાર્ય, સુદ્ધીકરણ, સ્પષ્ટીકરણ અને ઉત્તેજના પરિવર્તન	
	૨.૨ સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય	
	૨.૩ સેતુપાઠનું આયોજન	
એકમ - ૩	અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનની પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓ	૨૫%
	૩.૧ લેક્ચર	૩.૨ આધાર પદ્ધતિ
	૩.૩ કથન પદ્ધતિ	૩.૪ સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ
	૩.૫ પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ	૩.૬ સમસ્યા ઉકેલ પદ્ધતિ
	૩.૭ નિરીક્ષિત અભ્યાસ પદ્ધતિ	૩.૮ ટીમ ટીચીંગ
એકમ - ૪	અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપનમાં શૈક્ષણિક સાધનો - મહત્વ અને ઉપયોગ	૨૫%
	૪.૧ નકશા, ચાર્ટ્સ, ગ્રાફ	
	૪.૨ પાઠ્યપુસ્તક, સામાયિકો, વર્તમાનપત્રો, દસ્તાવેજી પત્રકો	
	૪.૩ ટેલિવિઝન, રેડિયો, ફિલ્મસ્ટ્રીપ	

EC11 : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ - ૧	વાણિજ્ય શિક્ષણ અને હેતુઓ	૨૫%
	૧.૧ વાણિજ્યનો અર્થ, સંકલ્પના	
	૧.૨ વાણિજ્યનો વ્યાપ, કાર્યક્ષેત્ર	
	૧.૩ ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય વિષયની જરૂરિયાત	
	૧.૪ ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય શિક્ષણના ઉદ્દેશો	
	૧.૫ વાણિજ્ય શિક્ષણના સામાન્ય હેતુઓ અને વિશિષ્ટ હેતુઓ (અપેક્ષિત વર્તન - પરિવર્તનના સંદર્ભમાં)	
એકમ - ૨	પાઠ આયોજન	૨૫%
	૨.૧ સંકલ્પના, અગત્ય, સીમ્યુલેશન	
	૨.૨ કેટલાક ઉપયોગી માઈક્રોટીચીંગ કૌશલ્યોનો પરિચય (વિષયાભિમુખ, શ્યામફલક કાર્ય, ઉદાહરણ, પ્રશ્ન પ્રવાહિતા, સુઘટ્ટીકરણ, સ્પષ્ટીકરણ, ઉત્તેજના પરીવર્તન)	
	૨.૩ સેતુપાઠ	
એકમ - ૩	વાણિજ્ય શિક્ષણની પદ્ધતિઓ અને અભિગમો	૨૫%
	૩.૧ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ	૩.૨ પ્રકલ્પ પદ્ધતિ
	૩.૩ સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ	૩.૪ સિમ્યોઝિયમ પદ્ધતિ
	૩.૫ સમસ્યા ઉકેલ પદ્ધતિ	૩.૬ આગમન-નિગમન પદ્ધતિ
	૩.૭ નિદર્શન પદ્ધતિ	૩.૮ પૃથકકરણ
એકમ - ૪	વાણિજ્ય અધ્યાપનની પ્રયુક્તિઓ અને શૈક્ષણિક સાધનો	૨૫%
	૪.૧ સંકલ્પના	
	૪.૨ પ્રશ્નોત્તર, વર્ણન, મુલાકાત, ચર્ચા, કથન, મોજણી (સંકલ્પના અને જરૂરિયાત)	
	૪.૩ શૈક્ષણિક સાધનોનું મહત્વ	
	૪.૪ ચાર્ટ, ફિલ્મ સ્ટ્રીપ, ટેપ રેકોર્ડર, વાણિજ્ય વિષયક દસ્તાવેજો, ટીવી, કમ્પ્યુટર, ઈન્ટરનેટ, ટેલિકોન્ફરન્સિંગ, ઈમેઈલ (મહત્વ)	

Semester - 2

Sub Code	Subject Name	Hours	Credit	Internal	External	Total
CC3	Philosophical and Sociological Foundation of Education	4	4	30	70	100
CC4	School Policies and Administration	4	4	30	70	100
EC	Pedagogy of School Subject - 1 (Part-2)	2	2	15	35	50
EC	Pedagogy of School Subject - 2 (Part-2)	2	2	15	35	50
SSC	School Subject - 1 (Part-2)	2	2	15	35	50
SSC	School Subject - 2 (Part-2)	2	2	15	35	50
		16	16	120	280	400

Assignment / Task / Practical Work - Semester : 2

Sr. No.	Title	Hours	Credit	Internal	External	Total
1	Stray Lesson - 5	2	2	50	0	50
2	Observation of Lesson - 10 (Stray - 5 + Unit - 5)	2	2	50	0	50
3	Unit Lesson - 1 (4 + 1)	2	2	50	0	50
4*	School Subject Analysis and framing Comprehension questions (SSC, MCQ Questions 100, 1 + 1)	2	2	50	0	50
5	Construction of TLM (Main Method / Admission Method)	1	1	25	0	25
		9	9	225	0	225

* પ્રવૃત્તિ મેથડમાંથી MCQ પ્રકારના ૨૫ પ્રશ્નો

* પ્રવૃત્તિ કાર્યક્રમમાંથી MCQ પ્રકારના ૭૫ પ્રશ્નો

CC3 : PHILOSOPHICAL AND SOCIOLOGICAL FOUNDATION OF EDUCATION

- એકમ - ૧ કેળવણી અને કેળવણીકારો ૨૫%
- ૧.૧ કેળવણી : અર્થ (શબ્દિક, સંકુચિત, વ્યાપક અર્થ)
કેળવણીની વ્યાખ્યાઓ, ઔપચારિક અને અનૌપચારિક સ્વરૂપ
- ૧.૨ કેળવણી પર અસરકરતા પરિબલો (તાત્વિક, સામાજિક, આર્થિક, સાંસ્કૃતિક, રાજકીય)
- ૧.૩ સ્ત્રી કેળવણીનું મહત્વ
- ૧.૪ સ્ત્રી કેળવણીને વ્યાપક બનાવવાના સંદર્ભમાં સરકારનાં પ્રયત્નો અને યોજનાઓની યાદી
- ૧.૫ ગાંધીજી, ટાગોર, ડો.રાધાકૃષ્ણનું અને વિવેકાનંદના તત્ત્વચિંતનનો નીચેના મુદ્દાઓનાં સંદર્ભમાં અભ્યાસ
(જીવન-કવન, કેળવણીની સંકલ્પના, શિક્ષણના ધ્યેયો, અભ્યાસક્રમ, અભ્યયન અભ્યાપન પદ્ધતિ, ગુરુ-શિષ્ય સંબંધ અને શિસ્ત)
- એકમ - ૨ તાત્વિક વિચારસરણીઓ ૨૫%
- ૨.૧ તત્ત્વજ્ઞાન અને શૈક્ષણિક તત્ત્વજ્ઞાનની સંકલ્પના
- ૨.૨ તત્ત્વજ્ઞાન અને કેળવણી વચ્ચેનો સંબંધ
- ૨.૩ તાત્વિક વિચારસરણીઓ : આદર્શવાદ, વ્યવહારવાદ, પ્રકૃતિવાદ અને વાસ્તવવાદનો નીચેના મુદ્દાઓનાં સંદર્ભમાં અભ્યાસ
(પરિચય, પુરસ્કર્તાઓ, શિક્ષણનો અર્થ, શિક્ષણનાં ધ્યેયો, અભ્યાસક્રમ, અભ્યયન-અભ્યાપન પદ્ધતિ, ગુરુ-શિષ્ય સંબંધો અને શિસ્ત)
- એકમ - ૩ માનવ અધિકાર અને શાંતિ માટેની કેળવણી ૨૫%
- ૩.૧ માનવ અધિકારનો પાશ્ચાટ્ ભૂમિકા, અર્થ, સ્વરૂપ, મહત્વ અને ઉદ્દેશો
- ૩.૨ શાંતિ માટેની કેળવણી અને નિઃશસ્ત્રીકરણ : અર્થ, પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિમાં તેની જરૂરિયાત
- ૩.૩ રાષ્ટ્રીય એક્ય : અર્થ, જોડનારા અને વિઘટન કરનારા પરિબલો અને રાષ્ટ્રીય એક્ય વિકાસાવવામાં શાળાની ભૂમિકા
- ૩.૪ આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ, અર્થ અને જરૂરીયાત
- ૩.૫ આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ અને સહકાર વિકાસાવવાના શાલેય કાર્યક્રમો
- ૩.૬ મૂલ્ય શિક્ષણ : અર્થ, પ્રકાર, અભિગમ અને પ્રવર્તમાન સમયમાં તેની જરૂરીયાત

- ૪.૧ ભારતીય રાજ્ય બંધારણ: આમુખ, શિક્ષણ સંબંધી કલમો
- ૪.૨ લોકશાહીનો અર્થ અને તેના આધાર સ્તંભો
- ૪.૩ લોકશાહીના સંદર્ભમાં વ્યક્તિગત અને સામાજિક ઘ્યેયો
- ૪.૪ બિન સાંપ્રદાયિકતાઓ અર્થ અને જરૂરિયાત
- ૪.૫ ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા : અર્થ, લાભશિક્ષકતાઓ, તુલના
- ૪.૬ ભારતીય સાંસ્કૃતિક વારસો : (સાહિત્ય, શિલ્પ, સ્થાપત્ય, લલિતકલા અને સામાજિક રીત - રિવાજોના સંદર્ભમાં
- ૪.૭ ભારતીય સંસ્કૃતિના સંદર્ભમાં શાળાકીય પ્રવૃત્તિ

CC4 : SCHOOL POLICIES AND ADMINISTRATION

એકમ - ૧	શાળા વ્યવસ્થાપન અને શિક્ષણ વહીવટ	૨૫%
	૧.૧ શાળા વ્યવસ્થાપનની સંકલ્પના	
	૧.૨ શાળા વ્યવસ્થાપનનું સ્વરૂપ, હેતુઓ અને કાર્યક્ષેત્ર	
	૧.૩ શાળા દફતર (GA, LC, રજા અરજી, હાજરી પત્રક, ડેડ સ્ટોક, સર્વીસ બુક પરિચય) તથા વિવિધ પ્રકારની રજાઓ	
	૧.૪ પ્રાથમિક અને માધ્યમિક કક્ષાએ વિદ્યાર્થી મૂલ્યાંકનના પ્રવર્તનમાન માળખાનો પરિચય	
	૧.૫ DPEO, TPEO, કેનિ, BHC, CRC ની ફરજો	
એકમ - ૨	વિદ્યાર્થી - શિક્ષક અને આચાર્ય	૨૫%
	૨.૧ વિદ્યાર્થી કલ્યાણ યોજનાઓ	
	૨.૨ શિક્ષક	
	૨.૨.૧ પ્રવર્તમાન શિક્ષક ભરતી પ્રક્રિયા (TET-II, TAT for Secondary and Higher Secondary ના સંદર્ભમાં)	
	૨.૨.૨ શિક્ષકોની ફરજો (અધિનિયમને આધારે)	
	૨.૨.૩ શિક્ષકના કાર્ય સંતોષ પર અસરકારકતા પરિબલો	
	૨.૩ આચાર્ય	
	૨.૩.૧ પ્રવર્તમાન આચાર્ય ભરતી માટેની પ્રક્રિયા (HTAT (પ્રાથમિક આચાર્ય), TAT (માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક આચાર્યના સંદર્ભમાં)	
	૨.૩.૨ આચાર્યની ભૂમિકા અને કાર્યો (આયોજન, વ્યવસ્થાપન, દોરવણી અને અંકુશના સંદર્ભમાં)	
	૨.૪ શિક્ષક અને તેના પ્રકારો (મુક્ત, દમન પુક્ત અને પ્રભાવશાળી)	
એકમ - ૩	વિવિધ બોર્ડ, શાળા અને સંસ્થા પરિચય	૨૫%
	૩.૧ સ્ટેટ બોર્ડ (સંકલ્પના, કાર્યો)	
	૩.૨ CBSE બોર્ડ (સંકલ્પના, કાર્યો)	
	૩.૩ ICSE બોર્ડ (સંકલ્પના, કાર્યો)	
	૩.૪ વિવિધ પ્રકારની શાળા અને તેમનો સામાન્ય પરિચય (છલ્લા પંચાયત સંચાલિત પ્રાથમિક શાળાઓ, અનુદાનિત અને પૂર્ણ સરકારી, માધ્યમિક ઉચ્ચ માધ્યમિક શાળાઓ, જવાહર નવોદય વિદ્યાલયો, કેન્દ્રીય વિદ્યાલયો, મોડેલ સ્કૂલ, બહેરા મુંગા-અંધ અને માનસિક અસ્વસ્થ બાળકોની વિશિષ્ટ શાળા)	
	૩.૫ પરિચય - GCERT, CASE, IASE, DIET, NCTE, STTI, UGC, KCG	

- ૪.૧ પ્રાથમિક શિક્ષણના સંદર્ભમાં રાજ્ય સરકારના પ્રવર્તમાન ધારાની સમજૂતી અને સમાવિષ્ટ બાબતોનો સામાન્ય અભ્યાસ
- ૪.૨ માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના સંદર્ભમાં રાજ્ય સરકારના પ્રવર્તમાન ધારાની સમજૂતી અને તેમાં સમાવિષ્ટ બાબતોનો સામાન્ય અભ્યાસ
- ૪.૩ રાજ્ય કક્ષાનું માધ્યમિક શિક્ષણનું વહીવટી માળખું તથા ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશ્નરના કાર્યો અને ફરજો
- ૪.૪ જિલ્લા કક્ષાનું માધ્યમિક શિક્ષણનું વહીવટી માળખું તથા જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીનાં કાર્યો અને ફરજો

EC1 : ગુજરાતી પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	માતૃભાષા શિક્ષણનું આયોજન	૨૫%
૧.૧	પાઠ આયોજન : સંકલ્પના, મહત્વ અને સોપાનો	
૧.૨	તાસ આયોજન : એકમ આયોજન સામ્ય : વૈષમ્ય	
૧.૩	એકમ આયોજન : સંકલ્પના, સોપાનો	
૧.૪	છૂટા પાઠોનું આયોજન : ગદ્ય, પદ્ય, વ્યાકરણ, લેખન	
૧.૫	એકમ આયોજન : ગદ્ય, પદ્ય, વ્યાકરણ, લેખન	
એકમ - ૨	માતૃભાષા શિક્ષણને અસરકારક બનાવતા ઉપકરણો	૨૫%
૨.૧	દ્રષ્ટિગમ્ય, શ્રુતિગમ્ય અને દ્રષ્ટિગમ્ય-શ્રુતિગમ્ય	
૨.૨	શબ્દકોશ, વિશ્વકોશ, ભીંતપત્ર, ચાર્ટ, ટેપરેકોર્ડર, ભાષ પ્રયોગશાળા, કમ્પ્યુટર, ફ્લેશકાર્ડ : સ્વરૂપ અને ઉપયોગિતા	
એકમ - ૩	માતૃભાષા શિક્ષણમાં ઉપયોગી સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ (સંકલ્પના અને ઉપયોગિતા)	૨૫%
૩.૧	નાટ્યીકરણ	
૩.૨	કવિસભા	
૩.૩	અંકપ્રકાશન	
૩.૪	વાર્તાલાપ જોડણી સુધાર પ્રવૃત્તિ	
૩.૫	શબ્દ રમત	
એકમ - ૪	માતૃભાષા શિક્ષણનું મૂલ્યાંકન	૨૫%
૪.૧	આદર્શ પ્રશ્નપત્રનાં લક્ષણો	
૪.૨	નિબંધ પ્રકાર, લઘુજવાબી અને અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નો : રચના, મહત્વ અને મર્યાદાઓ	
૪.૩	પ્રશ્નપત્રની રચનામાં ત્રિપરિમાણ દર્શક સારણીની આવશ્યકતા અને સંરચના	

EC2 : हिन्दी पद्धति (सेम.२)

इकाई - १	शैक्षिक उपकरण - उपयोग एवं महत्व	२०%
१.१	पाठ्यपुस्तक	
१.२	श्यामफलक	
१.३	शब्दकोश	
१.४	चार्ट-चित्र	
१.५	फिल्म	
इकाई - २	आयोजन	४०%
२.१	गद्य, पद्य, रचना एवं व्याकरण के संदर्भ में तास एवम् इकाई योजना	
२.२	श्रवण, कथन, पठन एवं लेखन कौशल्या के विकास का महत्व एवं प्रवृत्तियाँ	
२.३	निदानात्मक एवं उपचारात्मक शिक्षा	
इकाई - ३	परिक्षण एवं मूल्यांकन	२०%
३.१	मूल्यांकन का महत्व एवं प्रसार	
३.२	त्रिपरीमाण दर्शक सारणी एवं प्रश्नपत्र संरचना	
इकाई - ४	भाषा शिक्षक	२०%
४.१	भाषा शिक्षक की महत्ता	
४.२	भाषाकीय योग्यता	
४.३	व्यवसायिक योग्यता	

EC3 : संस्कृत पद्धति (सेम. १)

अेकम - १	संस्कृत भाषानुं सांस्कृतिक अने साहित्यिक मूल्य	२५%
	१.१ भारतीय छवन पद्धति पर संस्कृत भाषानो प्रभाव	
	१.२ भारतीय भाषाओना विकासमां संस्कृतनुं प्रधान	
	१.२.१ आदर्श वांयनना लक्षणो	
	१.२.२ वांयन, लेखन अने उव्यारण दोषो तेमज निवारवाना उपायो	
	१.३ संस्कृत सुभाषितोनुं महत्व	
अेकम - २	पाठ आयोजन	२५%
	२.१ माईकोटीविंग : संकल्पना, अगत्य	
	२.२ माईकोटीविंगमां उपयोगी कौशल्योनी परिचय (विषयाभिमुभ, श्यामकलक कार्य, उदाहरण, प्रश्नप्रवादिता, सुद्रडिकरण, स्पष्टीकरण, उतेजना परिवर्तन)	
	२.२.१ सेतुपाठ : संकल्पना, अगत्यता (आयोजनना संदर्भो)	
	२.२.२ माईकोटीविंग अने सेतुपाठ वव्येनी तकावत	
अेकम - ३	संस्कृत शिक्षाणा हेतुओ	२५%
	३.१ प्राचीन हेतुओ	
	३.२ अर्वाचीन हेतुओ	
	३.२.१ सामान्य हेतुओ	
	३.२.२ विशिष्ट हेतुओ	
	सामान्य हेतुओ	
	१. ज्ञान	२. अर्थग्रहण / समज
	३. अतिव्यक्ति	
	४. रसास्वाद	५. उपयोग
अेकम - ४	संस्कृत शिक्षाणी पद्धति अने शैक्षिक साधनो	२५%
	४.१ (१) प्रत्यक्ष	(२) अनुवाद
	(३) प्रत्यक्ष, अनुवाद पद्धतिनी तुलना-बर्चा	(४) स्वाध्याय
	(५) आगमन-निगमन	
	(६) प्रोजेक्ट (जेमां शिक्षक व्यवस्थापकनी लुगिकामां)	
	४.२ (१) चार्ट्स	(२) प्रतिकृति
	(३) इलेनल कट्स-बोर्ड	
	४.३ नीचेना साधनोनी मात्र परिचय	
	(१) टेप रेकोर्डर	(२) रेडीयो
	(३) टी.वी.	
	(४) शिक्षक हाथपोधी	(५) कम्प्युटर
	(६) OHP	
	(७) शब्दकोष	

EC4 : ENGLISH METHOD (SEM - 2)

Unit - 1	Lesson Planning & Procedure	25%
	1.1 Importance of Lesson Planning	
	1.2 Stray Lesson and Unit Lesson Planning in ELT	
Unit - 2	Resources and Problems in ELT	25%
	2.1 Text Book : Importance and Various aspects of Reviewing a textbook	
	2.2 ELT Resources - Dictionary, Thesaurus, Electronic Media	
	2.3 Causes and remedies of the following ELT Problems.	
	(1) Pronunciation	
	(2) Syntax	
	(3) Spelling	
	(4) Handwriting	
Unit - 3	Teaching of Composition and Action Research	25%
	3.1 Teaching of Composition	
	- Types of Composition (Oral-written, controlled - guided)	
	- Forms of Composition (Story, Paragraph, Letter, Essay, Report Writing)	
	3.2 Action Research : Concept and Steps	
Unit - 4	Evaluation	25%
	4.1 Evaluation : Concept and types (Oral-written)	
	- Types of questions and their construction (Essay Type, Short Answer Type, Objective Type)	
	4.2 (i) Essentials of a good question paper	
	(ii) Preparing a Blueprint of a question paper	

EC5 : ગણિત પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	પાઠ આયોજનનો વિકાસ	૨૫%
૧.૧	શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓનું પૃષ્ઠકરણ: શિક્ષક-વિદ્યાર્થીઓ પ્રવૃત્તિઓ, શૈક્ષણિક પદ્ધતિ - પ્રયુક્તિઓ - અભિગમ, સાધન-સંદભ , મૂલ્યાંકન યોજના	
૧.૨	છૂટા પાઠનું આયોજન	
૧.૩	એકમ પાઠનું આયોજન	
૧.૪	બ્લ્યુપ્રિન્ટના આધારે એકમ ક્સોટીની સંરચના	
એકમ - ૨	ગણિત શિક્ષણની પદ્ધતિઓ	૨૫%
૨.૧	પદ્ધતિઓ : વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ : સંકલ્પના, વર્ગ શિક્ષણમાં વિનિયોગ, લાભ અને મર્યાદા	
૨.૨	પ્રકલ્પ પદ્ધતિ : સંકલ્પના, આયોજન માટેના સીપાનો, લાભ અને મર્યાદા	
૨.૩	સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ : સંકલ્પના, સ્વાધ્યાય પત્રની સંરચના સારા સ્વાધ્યાય પત્રના લક્ષણો, વર્ગ શિક્ષણમાં વિનિયોગ	
એકમ - ૩	ગણિત શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન	૨૫%
૩.૧	મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના	
૩.૨	મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયાના સાધનો	
૩.૩	આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો	
૩.૪	વિવિધ પ્રકારના મૂલ્યાંકન પ્રશ્નો (અ) નિબંધ પ્રકારના (સંકલ્પના) (બ) ટૂંકોતરી પ્રકારના (સંકલ્પના) (ક) વસ્તુલક્ષી : (સંકલ્પના તથા સંરચના) ખાલી જગ્યા, જોડકા, બહુ વિકલ્પ, સંબંધ ષટાપક	
૩.૫	નિદાનાત્મક મૂલ્યાંકન અને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ : અર્થ અને મહત્વ	
એકમ - ૪	ગણિતશિક્ષણમાં સમૃદ્ધિકરણ	૨૫%
૪.૧	દૃઢીકરણ અને વિહંગાવલોકન : સંકલ્પના અને વર્ગશિક્ષણમાં વિનિયોગ	
૪.૨	ગણિત મંડળ : અગત્ય અને પ્રવૃત્તિઓ	
૪.૩	ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સીપાનો અને મહત્વ	

EC6 : વિજ્ઞાન પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	પાઠ આયોજનનો વિકાસ	૨૫%
	૧.૧ તાસ આયોજન (સંકલ્પના, સોપાનો)	
	૧.૨ તાસ આયોજનનું માળખું	
	૧.૩ એકમ આયોજન	
	૧.૪ બ્લ્યુપ્રિન્ટના આધારે એકમ કસોટીની સંરચના	
એકમ - ૨	વિજ્ઞાન શિક્ષણની પદ્ધતિઓ	૨૫%
	૨.૧ પદ્ધતિઓ : (સંકલ્પના, અસરકારક બનાવવાના ઉપાયો અને લાભાલાભ)	
	૨.૧.૧ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ	
	૨.૧.૨ સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ	
	૨.૧.૩ નિદર્શન પદ્ધતિ	
	૨.૧.૪ પ્રયોગ પદ્ધતિ	
	૨.૧.૫ પ્રકલ્પ પદ્ધતિ	
એકમ - ૩	મૂલ્યાંકન અને ક્રિયાત્મક સંશોધન	૨૫%
	૩.૧ પ્રશ્ન પ્રકાર : સંકલ્પના, સંરચના અને ઉદાહરણ	
	૩.૧.૧ નિબંધલક્ષી	
	૩.૧.૨ લઘુજવાબી	
	૩.૧.૩ વસ્તુલક્ષી (ખાલીજગ્યા, જોડકાઓ, બહુવિકલ્પ, સંબંધ ઘટાપક, વર્ગીકરણ)	
	૩.૨ બ્લ્યુ પ્રિન્ટની સંરચના	
	૩.૩ આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો	
	૩.૪ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સોપાનો, મહત્વ	
એકમ - ૪	વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં સહાયક પ્રવૃત્તિઓ અને સંદર્ભો	૨૫%
	૪.૧ વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળા : મહત્વ, આયોજન, જાળવણી	
	૪.૨ પ્રવૃત્તિઓ : વિજ્ઞાન મંડળ, વિજ્ઞાન મેળા, શેઝ પર્યટન, આકાશ દર્શન	
	૪.૩ સંદર્ભો : પ્રયોગ નોંધપોથી, વિજ્ઞાન સામયિકો	

EC7 : ઇતિહાસ પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	પાઠ આયોજનનો વિકાસ	૨૫%
	૧.૧ તાસ પાઠ આયોજન	
	૧.૨ એકમ આયોજન	
	૧.૩ તાસ પાઠ આયોજન અને એકમ પાઠ આયોજનની તુલના	
એકમ - ૨	ઈતિહાસ શિક્ષણની પ્રયુક્તિ	૨૫%
	૨.૧ સંગ્રહસ્થાન, નાટ્યકરણ, પ્રવાસ, સમયરેખા (અર્થ - ઉપયોગિતા)	
	૨.૨ ઇતિહાસ ખંડ : અગત્ય, સજાવટ	
	૨.૩ ઇતિહાસ શિક્ષણમાં સમૂહ માધ્યમોની : પસંદગી, અગત્ય : ફિલ્મ, રેડિયો, ટી.વી., વી.સી.ડી., ટેપરેકોર્ડર	
એકમ - ૩	ઈતિહાસનો અન્ય વિષયો સાથે અનુબંધ	૨૫%
	૩.૧ ઇતિહાસ - ભૂગોળ	
	૩.૨ ઇતિહાસ - વિજ્ઞાન	
	૩.૩ ઇતિહાસ અને નાગરિકશાસ્ત્ર	
	૩.૪ ઇતિહાસ અને સ્થાનિક ઇતિહાસ	
	૩.૫ ઇતિહાસ અને કલા	
એકમ - ૪	ઈતિહાસ શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન અને ઇતિહાસ શિક્ષકની સજ્જતા	૨૫%
	૪.૧ સંકલ્પના (એકમ પાઠ મૂલ્યાંકન)	
	૪.૨ બ્લ્યુપ્રિન્ટ	
	૪.૩ સારા પ્રશ્નપત્રની સંરચના આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો	
	૪.૪ ગુણ કૌશલ્ય - વિષયવસ્તુની સજ્જતાના સંદર્ભમાં ઇતિહાસ શિક્ષકની સજ્જતા	

EC8 : ભૂગોળ પદ્ધતિ (સેમ. ૨)

એકમ - ૧	પાઠ આયોજનનો વિકાસ	૨૫%
	૧.૧ તાસ પાઠ આયોજન	
	૧.૨ એકમ પાઠ આયોજન	
	૧.૩ તાસ અને એકમ પાઠ આયોજનની તુલના	
એકમ - ૨	ભૂગોળ શિક્ષણની પદ્ધતિઓ	૨૫%
	૨.૧ પ્રાદેશિક પદ્ધતિ	
	૨.૨ નમૂના અભ્યાસ પદ્ધતિ	
	૨.૩ પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ	
	૨.૪ આગમન-નિગમન પદ્ધતિ	
એકમ - ૩	ભૂગોળનો અન્ય વિષયો સાથેનો અનુબંધ અને શિક્ષક સજ્જતા	૨૫%
	૩.૧ અર્થ : ઇતિહાસ, વિજ્ઞાન, ગણિત, અર્થશાસ્ત્ર	
	૩.૨ ભૂગોળ શિક્ષકની સજ્જતા : ગુણ, વિષયવસ્તુ, વિશિષ્ટ કૌશલ્યો	
	૩.૩ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સોપાનો	
એકમ - ૪	મૂલ્યાંકન	૨૫%
	૪.૧ પ્રશ્ન પ્રકાર : (સંકલ્પના, સંરચના અને ઉદાહરણ)	
	૪.૧.૧ નિબંધલક્ષી	
	૪.૧.૨ લઘુજવાબી	
	૪.૧.૩ વસ્તુલક્ષી (ખાલીજગ્યા, જોડકા, બહુવિકલ્પ, સંબંધ ઘટાપક)	
	૪.૨ બ્લ્યુ પ્રિન્ટની સંરચના	
	૪.૩ આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો	

EC9 : નામાના મૂળતત્વો પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષણકાર્યનું આયોજન ૧.૧ શૈક્ષણિક કાર્યના આયોજનની સંકલ્પના, મહત્વ, પ્રકારો ૧.૨ છૂટા પાઠ : સંકલ્પના અને આયોજન ૧.૩ એકમ આયોજન : સંકલ્પના અને આયોજન ૧.૪ છૂટાપાઠ અને એકમપાઠ વચ્ચેનો તફાવત	૨૫%
એકમ - ૨	નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષણમાં સુધારણા પ્રવૃત્તિઓ ૨.૧ દલિકરણ ૨.૨ પુનરાવલોકન ૨.૩ નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક કાર્ય ૨.૪ સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાન (સંકલ્પના, વિનિયોગ અને મહત્વ)	૨૫%
એકમ - ૩	નામાના મૂળતત્વોનો શિક્ષક અને ક્રિયાત્મક સંશોધન ૩.૧ જરૂરી શૈક્ષણિક લાયકાત, ગુણો-કૌશલ્યો ૩.૨ ક્રિયાત્મક સંશોધન ૩.૨.૧ સંકલ્પના ૩.૨.૨ મહત્વ ૩.૨.૩ સોપાનો	૨૫%
એકમ - ૪	નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન ૪.૧ મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના, હતુઓ, સોપાનો ૪.૨ પ્રશ્નોના પ્રકાર : (સંકલ્પના, સારા નિબંધ પ્રશ્નોના લક્ષણો) ૪.૩ ટૂંકોતરી પ્રશ્નો : (સંકલ્પના, મહત્વ) અનાત્મલક્ષી : ખાલીજગ્યા, જોડકાં કસોટી, બહુવિકલ્પ કસોટી (રચના, મહત્વ) ૪.૪ બ્લ્યુ પ્રિન્ટ આધારિત પ્રશ્નપત્ર સંરચના	૨૫%

EC10 : અર્થશાસ્ત્ર પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપનના પાઠ આયોજન	૨૫%
	૧.૧ છૂટા તાસનું આયોજન	
	૧.૨ એકમ પાઠનું આયોજન (વિશિષ્ટ હેતુઓ, શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ, શૈક્ષણિક સાધનો, સંદર્ભ અને મૂલ્યાંકન)	
	૧.૩ માસિક આયોજન અને વાર્ષિક આયોજનની સંકલ્પના અને મહત્વ	
એકમ - ૨	અર્થશાસ્ત્રનો અન્ય વિષય સાથે અનુબંધ અને ક્રિયાત્મક સંશોધન	૨૫%
	૨.૧ અનુબંધ : ભૂગોળ, ગણિત, સમાજશાસ્ત્ર, રાજ્યનીતિશાસ્ત્ર	
	૨.૨ ક્રિયાત્મક સંશોધન	
	૨.૨.૧ સંકલ્પના	
	૨.૨.૨ મહત્વ	
	૨.૨.૩ સોપાનો	
એકમ - ૩	અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષકની વિશિષ્ટતાઓ અને નિદાન-ઉપચાર કાર્ય	૨૫%
	૨.૧ અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષકની વિશિષ્ટતાઓ : વિષયવસ્તુનું જ્ઞાન, લેઝ કાર્ય અને કૌશલ્યના સંદર્ભમાં	
	૨.૨ નિદાનાત્મક કાર્ય	
	૨.૩ ઉપચારાત્મક કાર્ય	
એકમ - ૪	અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન	૨૫%
	૪.૧ મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના, હેતુઓ, સોપાનો	
	૪.૨ પ્રશ્નોના પ્રકાર : (સંકલ્પના, સારા નિબંધ પ્રશ્નોના લક્ષણો)	
	૪.૩ ટૂંકોત્તરી પ્રશ્નો : (સંકલ્પના, મહત્વ)	
	અનાત્મલક્ષી : ખાલીજગ્યા, જોડકાં કસોટી, બહુવિકલ્પ કસોટી (રચના, મહત્વ)	
	૪.૪ બ્લ્યુ પ્રિન્ટ આધારિત પ્રશ્નપત્ર સંરચના	

EC11 : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન પદ્ધતિ (સેમ.૨)

એકમ - ૧	વાણિજ્ય શિક્ષણ કાર્યનું આયોજન	૨૫%
	૧.૧ આયોજનનું મહત્વ	
	૧.૨ છૂટા પાઠની સંકલ્પના, સોપાનો, લાભ-મર્યાદા	
	૧.૩ છૂટા પાઠનું આયોજન	
	૧.૪ એકમ પાઠની સંકલ્પના	
	૧.૫ છૂટાપાઠ અને એકમ પાઠ વચ્ચેની તફાવત	
એકમ - ૨	પાઠ્યપુસ્તક અને સુધારણા	૨૫%
	૨.૧ અગત્ય	
	૨.૨ સારા પાઠ્યપુસ્તકના લક્ષણો	
	૨.૩ પાઠ્યપુસ્તકનું વિવેચન	
	૨.૪ વાણિજ્ય વિષયનો અન્ય વિષયો સાથેનો અનુબંધ (અર્થશાસ્ત્ર, નામુ, બેંકીંગ, સેક્રેટરીયલ પ્રેક્ટીસ)	
	૨.૫ પાઠ્યક્રમ અને અભ્યાસક્રમની સંકલ્પના અને તુલના	
એકમ - ૩	વાણિજ્ય શિક્ષક અને ક્રિયાત્મક સંશોધન	૨૫%
	૩.૧ શિક્ષકની લાયકાત, ગુણો	
	૩.૨ શિક્ષકની વ્યાવસાયિક સજ્જતા	
	૩.૩ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના અને સોપાનો	
એકમ - ૪	મૂલ્યાંકન અને પરીક્ષણ	૨૫%
	૪.૧ પ્રશ્ન પ્રકાર : નિબંધ પ્રકાર, ટૂંકીતરી, અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નોની સંકલ્પના, અગત્ય, મર્યાદા	
	૪.૨ આદર્શ પ્રશ્નપત્રનાં લક્ષણો	
	૪.૩ ત્રિપરિમાણદર્શક સારણીનાં આધારે પ્રશ્નપત્રની રચના	
	૪.૪ નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ કાર્ય	

પરિશિષ્ટ

Pedagogy of School Subject (SSC)

SSC વિષય	સેમેસ્ટર- ૧	સેમેસ્ટર- ૨	સેમેસ્ટર- ૩
ગુજરાતી	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
હિન્દી	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
સંસ્કૃત	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
અંગ્રેજી	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
ગણિત	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
વિજ્ઞાન	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
ઈતિહાસ	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
ભૂગોળ	ઘોરણ-૭	ઘોરણ - ૮	ઘોરણ - ૯
નામાના મૂળતત્વો	ઘોરણ - ૧૧	ઘોરણ - ૧૨ (વિભાગ - ૧)	ઘોરણ - ૧૨ (વિભાગ - ૨)
અર્થશાસ્ત્ર	ઘોરણ - ૧૧	ઘોરણ - ૧૨ (વિભાગ - ૧)	ઘોરણ - ૧૨ (વિભાગ - ૨)
વાક્ષિષ્ટ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન	ઘોરણ - ૧૧	ઘોરણ - ૧૨ (પાઠ ૧ થી ૮)	ઘોરણ - ૧૨ (પાઠ ૯ થી બધા)

નોંધ :

- (૧) ઘોરણ - ૭, ૮, ૯ અને ૧૧ નો અભ્યાસક્રમ એટલે પ્રત્યેકમાં સમગ્ર વર્ષનો અભ્યાસક્રમ સમજવો.
- (૨) ઈતિહાસ-ભૂગોળ માટે : નાગરિકશાસ્ત્રનો ભાગ ઈતિહાસ સાથે અને અર્થશાસ્ત્રનો ભાગ ભૂગોળ સાથે ગણવો.

નોંધ :

SSC વિષયમાં નામાના મૂળતત્વો વિષયમાં નીચે મુજબ સુધારો કરેલ છે.

નામાના મૂળતત્વો	ઘોરણ - ૧૧ સેમેસ્ટર-૧ નું પુસ્તક	ઘોરણ - ૧૧ સેમેસ્ટર-૨ નું પુસ્તક	ઘોરણ - ૧૨ બંને સેમેસ્ટરના પુસ્તક
-----------------	------------------------------------	------------------------------------	-------------------------------------

ડૉ. જાનક મેઠાણા

Semester - 3

Sub Code	Subject Name	Hours	Credit	Internal	External	Total
CC5	Critical Understanding of ICT	4	4	30	70	100
CC6	Learning and Teaching	4	4	30	70	100
CC7	Educational Communication Skill	2	2	15	35	50
SSC	School Subject - 1 (Part-3)	2	2	15	35	50
SSC	School Subject - 2 (Part-3)	2	2	15	35	50
EC	(Any one out of four)	2	2	15	35	50
	Optional Paper - 1 : Environment Education					
	Optional Paper - 2 : Guidance & Counselling					
	Optional Paper - 3 : Educational Statistics					
	Optional Paper - 4 : Fundamentals of Indian Constitution					
		16	16	120	280	400

Assignment / Task / Practical Work - Semester : 3

Sr. No.	Title	Hours	Credit	Internal	External	Total
1	Stray Lesson - 5	2	2	50	0	50
2	Unit Lesson - 2 (3 + 1 + 1)	2	2	50	0	50
3	Computer Practical	2	2	50		50
4	Observation of Lesson - 10 (Stray - 5 + Unit - 5)	2	2	50		50
5	Preparation of Script (for Drama, Mono Acting, Anchoring)	1	1	25		25
		9	9	225	0	225

CC-5 : Critical Understanding of ICT

Section 1 :

Duration : 20 Hours

❖ Operating System & Office Productivity Tools

- Microsoft Windows XP/ 2003
- MS Word 2003 including Advanced Features
- MS Outlook 2003
- File and Folder Management
- Internet Familiarity, Usages and E-mail
- Understanding Wide Area Network, Wireless LAN and connecting LAN to WAN
- Information on Internet explorer usages and various options / settings available
- Overview & usages of PDF Section-2:

Section 2 :

Duration : 15 Hours

❖ Microsoft Office Indic 2003 (Gujarati)

- Introduction about MS Office 2003 Indie
- Introduction about Desktop, Mouse, Keyboard, etc.
- How to start Word? Methods of starting Word 2003
- How to change language English to Gujarati
- Introduction about the Gujarati Keyboards
- Introduction about the Gujarati IME. Difference between Remington and Transliteration K/B.
- How to operate the K/B. What is Transliteration K/B.
- How to type different Characters and Words from transliteration K/B.
- How to use IME help? How to use spelling grammars check in Gujarati?
- What is smart Tag ? What is Thesaurus ?
- How to change the menu from English to Gujarati
- Convert the ASCII font to Unicode from TBIL converter. Section-3:

Section 3 :

Duration : 10 Hours.

❖ Troubleshooting, Installation and Best Practices

- Understanding Storage devices
- How to use a DVD / CD / ROM and floppy.
- Burning DVD / CD
- Taking data on and from a flash drive, pen drive
- Using data and resources from a Local Area Network
- Using FTP for uploading and downloading of Data from the Internet
- Information on Scanner and Scanner software usage/ configuration

❖ **Installations:**

- Installing basic software's like MS Office, etc.
- CD Burning software (Nero etc.)
- Installing or adding printers
- Installing or adding Fonts
- Installing sound drivers
- Installing drivers for any new hardware
- Installing new software and removing them using the control panel.

❖ **Best Practices:**

- Understanding patches, upgrades, versions and installing them.
- General Security Concepts (Covering orientation on the criticality of the password protection, guidelines on forming new passwords, guidelines on protection, of the assigned accounts)
- Disk cleanup
- Regular updating of anti virus software
- Scandisk
- Backups in detail including the following:
 - o Backup through Application
 - o Backup through Utilities and Tools
 - o Record Retention.

❖ **Troubleshooting:**

- Troubleshooting Tools
- Troubleshooting Viruses
- Troubleshooting Fundamentals
- Problems that keep a computer from starting
- Troubleshooting OS, Network
- Problems after a Computer Boots

CC6 - Learning & Teaching

એકમ - ૧	અધ્યયન - અધ્યાપન પ્રક્રિયા	૨૫૪
	૧.૧ અધ્યયન અને અધ્યાપનની સંકલ્પના	
	૧.૨ અધ્યાપનના સુત્રો	
	૧.૩ અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં મોડલ્સ : ટૂંકી પરીચય (A) કરોલનું શાળા-અધ્યયન મોડલનાં પરિભળો અને ઉપયોગ (B) સ્લેવિનનું અસરકારક અધ્યાપનનું QAIT મોડલનાં ઘટકો અને ઉપયોગ	
એકમ - ૨	અધ્યયન-અધ્યાપનમાં નવીનીકરણ	૨૫૪
	૨.૧ એડવાન્સ ઓર્ગનાઈઝર : સંકલ્પના, પ્રકાર, મહત્વ	
	૨.૨ બહુ સાંવેદનિક અભિગમ : સંકલ્પના, મહત્વ	
	૨.૩ ટીચીંગ મશીન : સંકલ્પના, મહત્વ	
	૨.૪ ભાષા પ્રયોગશાળા : સંકલ્પના, સ્વરૂપ, ઉપયોગ	
	૨.૫ અનુરૂપણ : સંકલ્પના, મહત્વ	
એકમ - ૩	અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં શિક્ષક તથા માહિતી	૨૫૪
	૩.૧ શિક્ષક સજ્જતા માટેના આવશ્યક ક્ષેત્રો (પ્રતિબદ્ધતાનાં ક્ષેત્રો અને કૌશલ્યોનાં ક્ષેત્રો)	
	૩.૨ શિક્ષક સામેનાં વર્તમાન પડકારો	
	૩.૩ વર્તમાન પડકારોનાં સંદર્ભમાં શિક્ષકની ભૂમિકા (જ્ઞાનાભિમુખતા, કૌશલ્ય કેન્દ્રી ભૂમિકા, સામાજિક અધ્યેતા કેન્દ્રી ભૂમિકા)	
	૩.૪ માહિતીની સંકલ્પના, જરૂરિયાત અને વિવિધ મૂલ્યો	
એકમ - ૪	અધ્યેતાનો મનોવૈજ્ઞાનિક વિકાસ	૨૫૪
	૪.૧ અધ્યેતાની માનસિક વિચલિતતાઓ : સંકલ્પના, કારણો અને ઉપચાર (ધ્યાન વિચલિતતા, ઓટિઝમ, હતાશા, ચિંતાતુરતા)	
	૪.૨ ભારતીય મનોવિજ્ઞાન, ઉદ્ભવ, જ્ઞાનાર્જન પ્રક્રિયા અને જ્ઞાન પ્રાપ્તિના ઉપકરણો તરીકે પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયો, પાંચ કર્મેન્દ્રિયો અને મન, બુદ્ધિ, ચિત્ત, અહંકારનો પરિચય	
	૪.૩ ભારતીય મનોચિકિત્સાની પદ્ધતિઓ	
	૪.૪ સંઘર્ષ : સંકલ્પના અને પ્રકારો	
	૪.૫ વૈફલ્ય : સંકલ્પના, કારણો અને ઉપાયો	

CC7 - Educational Communication Skill (શૈક્ષણિક પ્રત્યાયન કૌશલ્ય)

એકમ - ૧	પ્રત્યાયન અને શાળાકીય પ્રત્યાયનમાં સ્તરો	૨૫૪
૧.૧	પ્રત્યાયનની સંકલ્પના, ઘટકો અને જરૂરીયાત	
૧.૨	પ્રત્યાયનના વિવિધ સ્તરો	
૧.૨.૧	શિક્ષક-વિદ્યાર્થી પ્રત્યાયન	
૧.૨.૨	શિક્ષક-આચાર્ય પ્રત્યાયન	
૧.૨.૩	શિક્ષક-અધિકારી પ્રત્યાયન	
૧.૨.૪	શિક્ષક-વાલી પ્રત્યાયન	
એકમ - ૨	પ્રત્યાયનનો શૈક્ષણિક વિનિયોગ	૨૫૪
૨.૧	શાળાકીય પ્રત્યાયન વિનિયોગ હાજર રીપોર્ટ, રજા રીપોર્ટ, કચેરી પત્ર વ્યવહાર, શિક્ષક ભરતી માટેની અરજી, શિક્ષક રાજીનામું, બોનાફાઈડ સર્ટિફિકેટ (અર્થ અને નમૂનો)	
૨.૨	શાળાકીય કાર્યક્રમના સંદર્ભમાં પ્રત્યાયન શાળાકીય કાર્યક્રમની રૂપરેખા, નિમંત્રણ પત્રિકા, કાર્યક્રમ - અહેવાલનું લેખન (પ્રાથમિક સમજ અને નમૂનો)	
એકમ - ૩	માહિતી પ્રત્યાયન અને તકનીકી સુવિધાઓ - માહિતી પ્રત્યાયનનાં ઉપકરણો	૨૫૪
૩.૧	માહિતી પ્રત્યાયન અને તકનીકનો શિક્ષણ સાથે સંબંધ અને પ્રવર્તમાન સમયમાં જરૂરીયાત	
૩.૨	માહિતી પ્રત્યાયન અને તકનીકના સાધનો કમ્પ્યુટર, ટી.વી., રેડિયો, વર્તમાનપત્રો, મોબાઈલ ફોન (અસરકારક શૈક્ષણિક પ્રત્યાયન સંદર્ભે ભૂમિકા)	
એકમ - ૪	માહિતી પ્રત્યાયન અને તકનીકી સુવિધાઓ	૨૫૪
૪.૧	માહિતી પ્રત્યાયન અને તકનીકના સ્ત્રોતો ટેલીકોન્ફરન્સ, વિડીયો કોન્ફરન્સ, E-mail, BLOG, BISAG, www.gujarat-education.gov.in (પ્રાથમિક સમજ અને ઉપયોગીતા)	
૪.૨	શાળામા યોજાતા પ્રવાસ બાબતે શિક્ષકની ભૂમિકા (સામાન્ય સમજ) (મંજૂરીની પ્રક્રિયા, જરૂરી દસ્તાવેજ આધારો, અહેવાલ લેખન)	

D1 - પર્યાવરણ શિક્ષણ

એકમ - ૧	પર્યાવરણ શિક્ષણ અને જાળવણી ૧.૧ પર્યાવરણનો અર્થ ૧.૨ પર્યાવરણ શિક્ષણની વિભાવના ૧.૩ કુદરતી સ્ત્રોતોની જાળવણી (પાણી, જમીન અને જંગલોની જાળવણી)	૨૫૪
એકમ - ૨	પ્રદુષણ : સમસ્યાઓ તેના કારણો અને ઉપાયો ૨.૧ વૈશ્વિક સમસ્યાઓ - ગ્રીન હાઉસ ઈફેક્ટ - ઓઝોન પટમાં છિદ્રો - એસિડ રેઈન ૨.૨ સ્થાનિક સમસ્યાઓ - ભાર પ્રવેશની સમસ્યા - ઘરતીકંપ અને સુનામી ૨.૩ પ્રદુષણ નિયંત્રણ બોર્ડના કાર્યો (રાજ્ય સ્તરે)	૨૫૪
એકમ - ૩	જૈવિક વૈવિધ્ય ૩.૧ જૈવિક વૈવિધ્ય અને પર્યાવરણ વચ્ચેનો સંબંધ ૩.૨ જૈવિક વૈવિધ્ય પર ખતરો ૩.૩ જૈવિક વૈવિધ્યનું સંરક્ષણ માટેના પ્રયાસો અને તે માટે કાર્યરત સંસ્થાઓ (ગુજરાત સ્તરે)	૨૫૪
એકમ - ૪	પર્યાવરણ શિક્ષણ અભ્યાસક્રમ અને પર્યાવરણ સંરક્ષણ ૪.૧ માધ્યમિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓ માટે પર્યાવરણ શિક્ષણનાં હેતુઓ ૪.૨ માધ્યમિક કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓ માટે પર્યાવરણનાં અભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ બાબતો ૪.૩ પર્યાવરણ શિક્ષણનો અન્ય વિષય સાથે અનુબંધ ૪.૪ માધ્યમિક શાળાનાં વિદ્યાર્થીઓ માટે પર્યાવરણ જાગૃતિના કાર્યક્રમો ૪.૫ પર્યાવરણ જાગૃતિ અંગે શિક્ષકની ભૂમિકા	૨૫૪

D2 - કારકિર્દી માર્ગદર્શન

એકમ - ૧	કારકિર્દી માર્ગદર્શનનો પરિચય	૨૫%
	૧.૧ કારકિર્દીનો અર્થ અને કારકિર્દી માર્ગદર્શનની સંકલ્પના	
	૧.૨ કારકિર્દી માર્ગદર્શનનાં સિદ્ધાંતો	
	૧.૩ કારકિર્દી માર્ગદર્શનનાં ધ્યેયો (માધ્યમિક - ઉચ્ચતર માધ્યમિક સ્તરે)	
એકમ - ૨	કારકિર્દી માહિતી અને તેનું એકત્રીકરણ	૨૫%
	૨.૧ કારકિર્દી માહિતીનો અર્થ	
	૨.૨ કારકિર્દી માહિતીનાં પ્રકારો	
	૨.૩ કારકિર્દી માહિતીનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો	
	૨.૪ કારકિર્દી માહિતીના એકત્રીકરણની રીતો	
એકમ - ૩	કારકિર્દી માહિતીનું ફાઈલ્ડીંગ અને વિતરણ	૨૫%
	૩.૧ કારકિર્દી માહિતીનું ફાઈલ્ડીંગ અને આદર્શ ફાઈલ્ડીંગનાં લક્ષણો	
	૩.૨ કારકિર્દી માહિતી - વિતરણની રીતો : કારકિર્દી સપ્તાહ, કારકિર્દી કોષ, વાર્તાલાપ અને કારકિર્દી પ્રદર્શન	
	૩.૩ અમદાવાદ સ્થિત વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શન સંસ્થાનો પરિચય	
એકમ - ૪	કારકિર્દી માર્ગદર્શનમાં ઉપકરણો અને ઉપયોગ	૨૫%
	૪.૧ દ્રશ્ય, શ્રાવ્ય અને દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય ઉપકરણો	
	૪.૨ સામયિકો, પુસ્તકો, ઈન્ટરનેટ, રેડિયો, ટેલિવિઝન	

D3 - શૈક્ષણિક આંકડાશાસ્ત્ર

- એકમ - ૧ શિક્ષણ અને સંશોધનમાં આંકડાશાસ્ત્રની ભૂમિકા** ૨૫૪
- ૧.૧ આંકડાશાસ્ત્ર : અર્થ અને વર્ગશિક્ષણમાં ઉપયોગિતા
૧.૨ આવૃત્તિ વિતરણની આલેખાત્મક રજૂઆત
(૧) સ્તંભાલેખ (૨) આવૃત્તિ બહુકોણ (સરૂપ આવૃત્તિ બહુકોણ)
૧.૩ શૈક્ષણિક સંશોધનનો અર્થ, લક્ષણો અને ઉપયોગિતા
૧.૪ ચલ અને ઉત્કલ્પના (અર્થ અને પ્રકાર)
- એકમ - ૨ આંકડાશાસ્ત્રીય લાક્ષણિકતાના માપો** ૨૫૪
- ૨.૧ મધ્યવર્તી સ્થિતિના માપો : અર્થ અને ઉપયોગિતા
(સરાસરી, મધ્યસ્થ અને બહુલક)
૨.૨ આવૃત્તિ વિતરણ પરથી સરાસરી, મધ્યસ્થ અને બહુલકની ગણતરી
૨.૩ પ્રસારમાનના માપ : અર્થ અને ઉપયોગિતા
(વિસ્તાર, પાદસ્થ વિચલન અને પ્રમાણવિચલન)
૨.૪ પાદસ્થ વિચલનની ગણતરી - છૂટા પ્રાપ્તાંક અને આવૃત્તિ વિતરણના આધારે, પ્રમાણ વિચલનની ગણતરી - છૂટા પ્રાપ્તાંક અને આવૃત્તિ વિતરણના આધારે
- એકમ - ૩ સમઘારણ વિતરણ આલેખ** ૨૫૪
- ૩.૧ સમઘારણ વિતરણ આલેખનું સ્વરૂપ અને લક્ષણો
૩.૨ વિષમતા અને કુદુટતા : પ્રકાર, લક્ષણો અને કારણો
૩.૩ વિષમતાની ગણતરી (પિયર્સન પદ્ધતિ અને શતાંશસ્થના આધારે)
કુદુટતાની ગણતરી (શતાંશસ્થના ઉપયોગથી), બંનેનું અર્થઘટન
- એકમ - ૪ સહસંબંધ** ૨૫૪
- ૪.૧ સહસંબંધનો અર્થ અને મહત્વ
૪.૨ સહસંબંધાંકનું અર્થઘટન
૪.૩ સહસંબંધાંકની ગણતરી : ક્રમાંક તકાવત પદ્ધતિ
૪.૪ સહસંબંધાંકની ગણતરી : પરિબળ ગુણાકાર પદ્ધતિ (છૂટા પ્રાપ્તાંક - કાર્લ પિયર્સન પદ્ધતિ) આવૃત્તિ વિતરણ પરથી (પ્રકિર્ણ આલેખ)

D4 - ભારતનું બંધારણ

- એકમ - ૧ ભારતીય બંધારણ : ઐતિહાસિક પશ્ચાદભૂમિકા અને સામાન્ય પરિચય ૨૫%
- ૧.૧ બંધારણનો અર્થ અને મહત્વ
 - ૧.૨ હિંદ સ્વાતંત્ર્ય ઘરો - ૧૯૪૭
 - ૧.૩ બંધારણ સભાની રચના, સમિતિ અને સ્ત્રોત
 - ૧.૪ આમુખનો પરિચય
- એકમ - ૨ ભારતીય બંધારણની વિશિષ્ટ બાબતો ૨૫%
- ૨.૧ રાષ્ટ્રીય પ્રતિકો : રાષ્ટ્ર ધ્વજ, રાષ્ટ્ર ગાન, ચિન્હ, મુદ્રાલેખ, રાષ્ટ્ર ગીત, રાષ્ટ્રીય પચાંગ, ફૂલ, પક્ષી, પ્રાણી, રમત
 - ૨.૨ નાગરિક મૂળભૂત અધિકારો, ફરજો
 - ૨.૩ રાજનિતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો
 - ૨.૪ બંધારણમાં શિક્ષણ સંબંધી જોગવાઈ
- એકમ - ૩ ભારતીય સંઘીય તથા રાજ્ય કારોબારી ૨૫%
- ૩.૧ ભારતના રાષ્ટ્રપ્રમુખ અને ઉપ રાષ્ટ્રપ્રમુખની લાયકાત અને સત્તાભેત્ર
 - ૩.૨ ભારતીય સંઘની સંસદ અને રાજ્યસભા
 - ૩.૩ રાજ્યપાલ : લાયકાત અને સત્તાભેત્ર
 - ૩.૪ મુખ્યમંત્રી તથા મંત્રીમંડળની લાયકાત અને સત્તાભેત્ર
- એકમ - ૪ ભારતીય ન્યાયતંત્ર અને બંધારણીય સંસ્થા પરિચય ૨૫%
- ૪.૧ સર્વોચ્ચ અદાલત અને તેના ન્યાયધીશ (લાયકાત, કાર્યભેત્ર)
 - ૪.૨ વડી અદાલત અને તેના ન્યાયધીશ (લાયકાત, કાર્યભેત્ર)
 - ૪.૩ કાયદા ઘડતરની પ્રક્રિયાનો ટૂંકો પરિચય
 - ૪.૪ બંધારણમાં સુધારો કરવાની પ્રક્રિયાનો ટૂંકો પરિચય

Semester -4

Sr. No.	Subject Name	Hours	Credit	Internal	External	Total
1	Internship	--	13	---	300	300
		--	8	225	---	225
2	Final Lesson Preparation & Presentation (1 + 1)	2	2	---	50	50
3	Viva-Voce & Computer Practical (25 + 25 Marks)	2	2	---	50	50
		4	25	225	400	625

ચોથા સેમેસ્ટરમાં ઈન્ટર્નશીપ રહેશે જેની વિગત નીચે મુજબ છે.

Framework for B.Ed. Course Semester -4 Internship					
Work to be done (evaluated by School personnel)			Assignment/Task/ Practical Work		
Title	Credit	Marks	Title	Credit	Marks
Maintenance of Log book*	1	25	Action Research	2	50
Bulletin Board*	1	25	Observation of a Teacher (preferably subject related teacher) (Assignment to be submitted in the form of a Report)	1	25
Assembly Programme*	2	50	Awareness Programme (Blood donation/ public Health/environment/consumer protection/civic Responsibilities etc) (Assignment to be submitted in the form of a Report)	1	25
Cultural Programme*	1	25	Preparation of School Report	1	25
Preparation of School Calendar*	1	25	Psychology Test	1	25
Study of Internal Evaluation of School Students *	1	25	Interview of a management authority/ Principal/ Supervisor/ Senior teacher (Assignment to be submitted in the form of a Report)	1	25
Co-curricular Activities*	1	25	Study of School Registers (Assignment to be submitted in the form of a Report)	2	50
Lessons (Total 10)	4	100			
Total	12	300		9	225

Note : Total Practical Work of 16 Weeks for 21 Credits. Total credit for semester - IV is 21
One Week for Instruction & Group Assignment

- Submissions with * mark indicates that the evaluation to be done by principal/mentor teacher/ concerned teacher of the school where the student teacher is doing internship.

SAURASHTRA UNIVERSITY

RAJKOT

(ACCREDITED GRADE "A" BY NAAC)

FACULTY OF EDUCATION

Syllabus for

MASTER OF EDUCATION

Choice Based Credit System

With Effect From: 2015-16

ASTER OF EDUCATION (M.Ed.) PROGRAMME OUTCOME

PO1. RESEARCH SKILLS: Understand different research methods, Equipping scholars with relevant tools and techniques, Data collection and analysis by using statistical measures, use of conceptual understanding in practical research work and writing a research report.

PO2. ANALYTICAL AND INTERPRETATIVE SKILLS: Enhance the analytical and interpretation skills of data, Scholars are well trained in using statistical measures, softwares (SPSS) (MS EXCEL) etc.

PO3. DECISION MAKING SKILLS: Enable them to solve various problems of school management and classroom management.

PO4. USE OF TECHNOLOGY: Understand the innovative technology and tools of ICT and their use in teaching learning environment. Use of ICT in research perspective, design and develop ICT integrated learning resources, analysis and interpretation of the research data with the help of ICT..

PO5. SOCIAL RESILIENCE: Understand about social entities and enable to tolerate absorb, cope up with adverse conditions of life.

PO6. EFFECTIVE CITIZEN ETHICS: Understand different values, morality, social service and accept responsibility for the society.

PO7. ASSESSMENT SKILLS: Identify areas of primary and secondary education assessment, construction of tools, assess syllabi and text book of primary and secondary education.

PO8. STRUCTURING THE CURRICULA: Understand the basis, principles and process of curriculum development at primary and secondary level.

PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES

PSO1. Understand the historical political and economy aspect of education, learn to apply various research methods and academic writing for educational research. ICT for research and innovative teaching methods.

PSO2. Understand about various philosophies and their role in education. Expose the aims, learning strategies, discipline and experiences of education. Inculcate the entrepreneurship skills and self development.

PSO3. Enable the students to formulate research questions, addressing social and organizational issues, able to apply scientific methods and theoretical insights to address real-world business and societal challenges.

PSO4: Enable them to develop an appreciation for the importance of balancing between rigor and relevance in teaching and research, develop skills for effective oral and written communication of scholarly findings and to comprehend the policies and plans related to the field of education

M.Ed. Semester Wise Course

SEMESTER-I (20 Credits)

Sr. No.	Paper Title	Core/Spl Core Core/sec Core;Ele Spl/sec Spl	Credit(s)/ Total	Class Teaching (Credit & Hours)	Weightage for External Examination (Marks)	Practicum/ Hands On/Students Activity/Seminar/ Workshop/etc	Weightage for Internal Examination (Marks)	Total
1	CC-1 Research Methodology-I	Core	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
	Research Proposal		1	1 (16 Hrs.)	25			
2	CC-2 Sociological, Historical, Political & Economic Prospective of Education	Core	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
3	CC-3 Psychology of Learning and Development	Core	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
	Psychology Practical		1	1 (16 Hrs.)	25			
4	CC-4 Educational Studies	Core	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
5	Communication and Expository Writing	Total Subject	1	0	0	1 (32 Hrs.)	30	30
6	Self Development (Yoga etc.)	Total Subject	1	0	0	1 (32 Hrs.)	30	30
		Total	20	14		6		510

Year-1 Semester-1	CC-1 Methodology of Educational Research-1	Credit 04
------------------------------	---	----------------------

Course Out comes : The students' will be able to

CO1:Understand the concept and place of research in education.

CO2:Gets acquainted with various resources for research.

CO3:Achieves skill in writing and interpreting research reports.

CO3:Are initiated into research by undertaking a piece of research and preparing a dissertation.

Course Content

1.0 Concept of Educational Research

- 1.1 Concept of educational research : meaning and characteristics
- 1.2 Types of research : Basic, Applied and Action research and basic concept of Qualitative and Quantitative research
- 1.3 Areas of educational research
- 1.4 Steps of the research process

2.0 Review of Related Literature

- 2.1 Purpose of literature review
- 2.2 Major steps in a literature review
- 2.3 Types of sources
- 2.4 Library skills : Reading skill and Note taking
- 2.5 Internet search

3.0 Selection of the Research Problem

- 3.1 Standards of selection : novelty, uniqueness, originality and research skill
- 3.2 Sources of the selection of the problem
- 3.3 Narrowing the scope of the problem

- 3.4 Drafting a research proposal
- 3.5 Defining the related terms of research problem

4.0 Variables and Hypotheses

- 4.1 Meaning and types of variables
- 4.2 Meaning and types of hypotheses
- 4.3 Hypothesis construction : bases, involving variables
- 4.4 Testing a hypothesis

Year-1 Semester-1	CC-2 Historical, Sociological, Political and Economic Perspectives of Education.	Credit 04
------------------------------	---	----------------------

Course Out comes :

CO1: To enable the student to develop knowledge and understanding of the history of education.

CO2: To enable the students to understand the historical foundation of education as manifest in the historical documents such as the reports of different commissions and committees.

CO3: To enable the students to understand concept and process of social organization and institution.

CO4: To acquaint the students with role of politics in education.

CO5: To enable the students to understand relationship between politics and education.

CO6: To acquaint the students with role of education in economic development.

Course Content

Unit-1	Historical Development of Indian Education		
1.1	Education in Ancient India Education system of Vedic time and post Vedic time. Gurukul and Residential Education system.		
1.2	Education in Medieval India Education centers of Medieval India.		
	1. Takshshila	2. Nalanda	3. Vikramsheela
	4. Vallabhi	5. Odantpuri	6. Mithila
1.3	National Educational Movement		

Background of National Education
Meaning of National Education and reasons of its emergence.
The beginning of National Education.
Contribution of National Schools in National Education.
Proposal of Gopal Krishna Gokhale (1904)

- 1.4 Basic Education Movement
Background of Basic Education.
Why Basic Education ?
Recommendations of Vardha committee/Dr. Zakir Hussein Committee (1937)
- 1.5 Recommendations of Various primary and Secondary Standard committees with reference to only teachers/training.
1. National Policy of Education (1968)
 2. New Policy of Education (1986)
 3. National Education Policy-Critical Committee Acharya Rammurti (1990-92)
 4. Pro. Yashpal Committee Report (1993)

Unit-2 Sociological perspective of Education

- 2.1 Concept and Nature of Sociology of Education
- 2.2 Social Stratification s: Concept and Impact on Education
- 2.3 Concept of social change and Factors affecting social change on education
- 2.4 Role of Education in the Social Change and Social activities

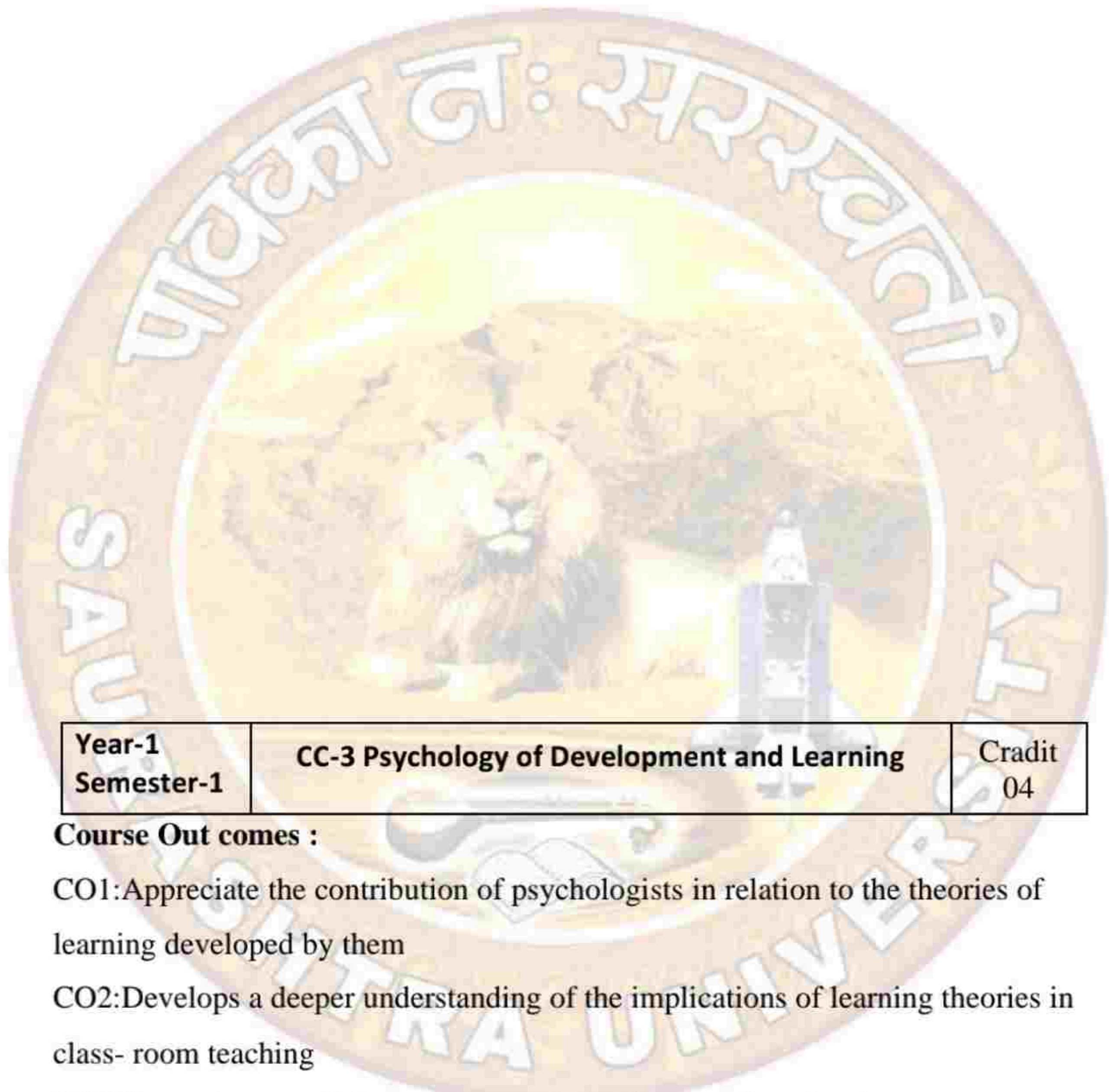
Unit-3 Political Perspectives of Education

- 3.1 Education Policy – According to different system of politics.
- System of Socialism and Education.
 - Democracy and Education.
- 3.2 Democracy and Education : Objectives and Programmes.
- 3.3 Privatization of Education : Meaning, Need and merits and demerits.
- 3.4 Universal of Education : Meaning, Need and advantages.

Unit-4 Economic Perspectives of Education

- 4.1 Role of Education in Economic Development :Developed,developing and semi-developed countries.
- 4.2 Education as an Investment : Concept and Meaning.
- 4.3 Returns and Benefits from Educational Investment

4.4 Skill Development Education for Economic Development : with reference to Meaning, Phases and need.

Year-1 Semester-1	CC-3 Psychology of Development and Learning	Credit 04
----------------------	---	--------------

Course Out comes :

CO1: Appreciate the contribution of psychologists in relation to the theories of learning developed by them

CO2: Develops a deeper understanding of the implications of learning theories in class- room teaching

CO3: Know the essential components of teaching-learning situations

CO4: Acquiring himself with the theory of instruction

CO5: Acquaints himself with concept and application of constructivism in teaching learning.

Course Content

1.0 Introduction to Instructional Psychology and Development

- 1.1 The nature of Instructional Psychology
- 1.2 The component of Instructional Psychology
- 1.3 The Principles of Instructional Psychology
- 1.4 Concept and Difference between Growth and Development
- 1.5 Types of Development : Physical, Mental, Emotional & Social
(With reference of Adolescence)

2.0 Behaviorists and Cognitive View of Learning

- 2.1 Ausubel's meaningful learning
- 2.2 Bandura's identification with models and observational learning
- 2.3 Bruner's discovery learning
- 2.4 Jean Piaget's Theory of cognitive Development
- 2.5 Social Development Theory of Lev Vygotsky.
(Characteristics and limitations of learning principles of Ausubel, Bandura, Bruner, Jean Piaget and Lev Vygotsky with reference to its adequacy, relevancy, comprehensiveness and utility in classroom teaching and learning)

3.0 Modern Information Processing Theories

- 3.1 Phases of information processing
- 3.2 Conditions for effective information processing at every stage
- 3.3 Meaning and importance of semantic encoding and structuring in information processing.
- 3.4 Neuropsychological based of information processing
- 3.5 Application of the principle of multi sensory approach in teaching
- 3.6 Application of information processing to facilitate remembering and reduce forgetting.

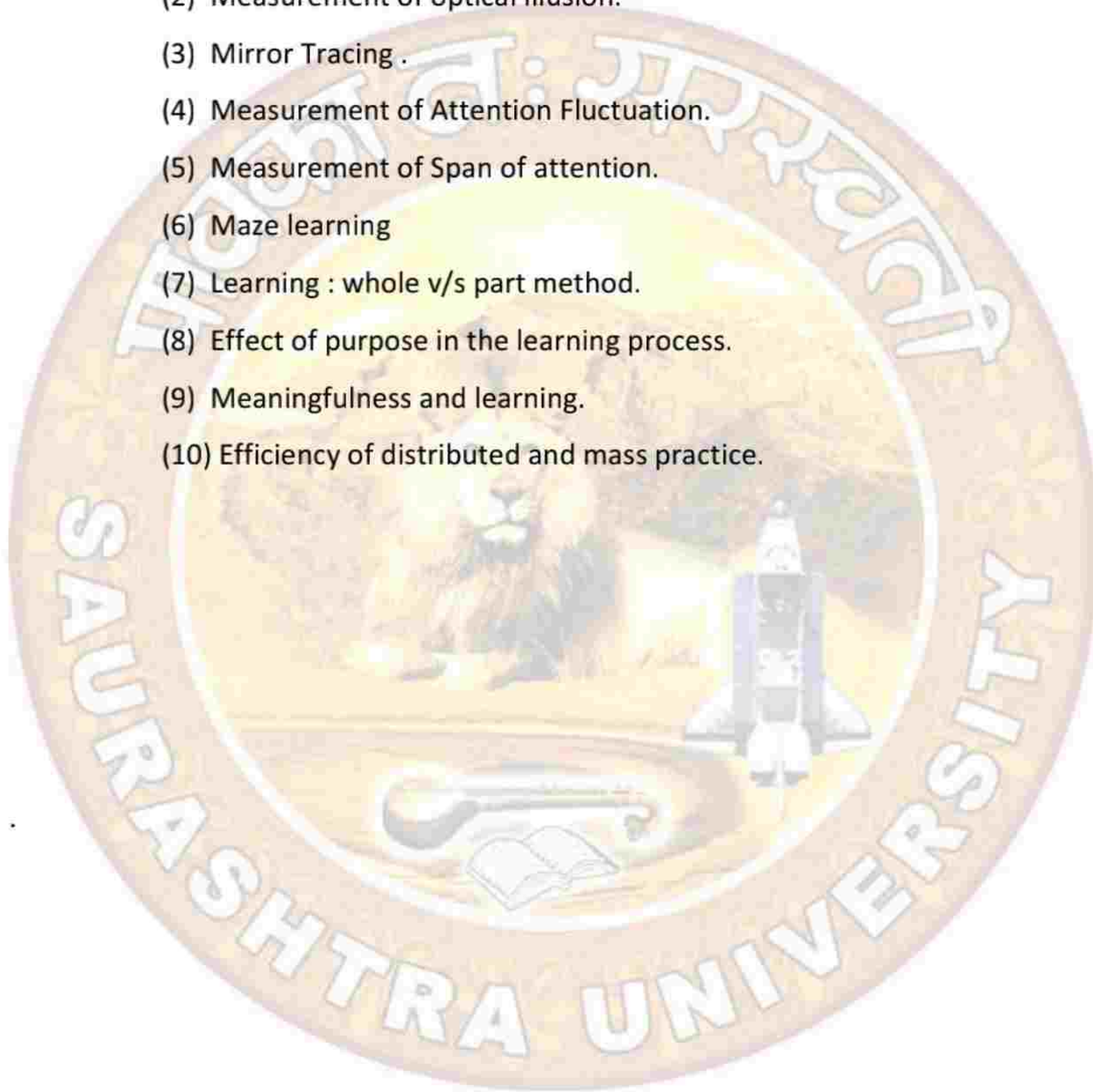
4.0 Gagne's Hierarchical Learning

- 4.1 Learning of intelligent skills, learning of cognitive strategies, learning of verbal information, learning motor skills, learning of attitudes.
- 4.2 Classification of Classroom learning in different school subjects into different types of learning.

4.3 Merits and limitations of theories of learning of Gange with referencfe to its adequacy, relevancy, comprehensiveness and utility in classroom teaching and learning.

• **Psychology practical**

- (1) A Study of instruction subdual through the method of sequential increasing weight.
- (2) Measurement of optical illusion.
- (3) Mirror Tracing .
- (4) Measurement of Attention Fluctuation.
- (5) Measurement of Span of attention.
- (6) Maze learning
- (7) Learning : whole v/s part method.
- (8) Effect of purpose in the learning process.
- (9) Meaningfulness and learning.
- (10) Efficiency of distributed and mass practice.

Year-1 Semester-I	CC-4 Educational Studies	Credit 04
------------------------------	---------------------------------	----------------------

Course Out comes : Students will be able to –

CO1:Understand and appreciate the theoretical development in education in their proper perspective.

CO2:Analyze the concept and relevance of educational opportunity for the equality.

CO3:Examine critically the role of education sustainable development.

CO4:Critically examine the perspectives of quality achievement in the educational system.

CO5:Understand the education as a interdisciplinary subject.

Course Content

1.0 Equality in Educational Opportunity

- Meaning of Equality in Educational Opportunity
(Concept,meaning,Need,Barriers Factor,Article of Indian Constitution)
- Women Education
(Concept,Barriers Factors,History,Idea's of Equity Need)
- Socio-economical backward class
(Concept,History,Need,Barriers Factor,Remedal work in future)
- Education of children with disabilities such as hearing, visual, mental, physical.
(Concept Type,History,Need,Barriers Factors,Remedal work in future And Institute of this Children)
- Right to education.
(Concept, Provision of RTE,Need)

2.0 Role of Education for Sustainable Development

- Lifelong learning: Meaning, Needs, Operational System and preconditions for successful lifelong learning.
- Development of teacher as a professional.
(Concept,Professional competency Areas,Professional Commitment In Service Programmes,Need ,Limitation of In-service programmes and performance areas of Teacher)
- Distance Education: Concept, Merits, Limitation.
(Concept, Historical background,working Area and Management ICNOU,BAOU,system of Education, Evalution system,Need of open University,Delimitation of Distance Education,Benif,Important of Distance Education)

3.0 Achieving and Maintain Quality

- Excellence in Education: Academic aspects.
(TQM,Concept,TQM In Education,Management of TQM,Process of TQM In Education, Need of TQM)
- Classroom teacher, learning and Evaluation.
(Role of Teacher in TQM Education, Need, Performance-Compentency Commitment of Teacher)
- Non academic aspects: Sports, Fin Arts, Drawing, Painting, Drama, Music, Dance.

(Concept,Types,Need In TQM Education Important in Skill Development,How to use in Student development,Role of Teacher to Develop Each)

- Role of parents / parent Education.

(In Student Development, Help of School, Help of Educational system,Responsibility for child How to parents come co-oprative in Education system ,Activities of Eduaction Which Help of Parents)

4.0 Education as a Interdisciplinary Subject

- Nature and relationships with (Psychology,Sociology,Management Economics,Literature)
- Peace education, (Meaning, need- various levels such as Personal, Domestic, Local, State, National and Global Barriers of Peace, Violence and Terrorism,Important of Education for Peace)
- Opportunities for peace education in teacher Training and Curriculum of various subjects.
(Role of Teacher in peace education,Teaching Point of Peace Eduaction,Concept of International understanding)
- Activities for peace education.
(Activities and Lesson planning of various subjects with Regard peace Education)

- **List of Practium in Subject**

- (1) Workshops (any skill Development)
- (2) Assignment .
- (3) Academic Writing Skill Development .
- (4) Presentation Skill Development (seminar Presentation)
- (5) Find Research in Subject Areas and Display.
- (6) Group Discussion.
- (7) Movie Making (Drama based on concept)
- (8) Watch Movie on Educational concept and Report writing.
- (9) Question-Answering Method play of unit.
- (10) Small level-seminar and conference on subject.
- (11) Professional Development guest Lecturs
- (12) Activities with social co-opretion.
- (13) Play games (in classroom with Educational skill)
- (14) Reading skill Development work.
- (15) Document – analysis
- (16) Book Review.
- (17) Life skill Teaching.
- (18) Case study (small project)
- (19) Challenges of Tomorrow in subject (Lecture,Discussion)
- (20) Positive view Development . (concept of life skill)
- (21) Quick Answering (one group on stage and answer the question of Related subject Ask by classmate)
- (22) Exhibition (5|NΞ∇Γ φ

- (23) Project.
- (24) Visit of Eduactional. (Person,Institute,Place)
- (25) Competition. (Vocable,story telling ,Essay writing)
- (26) Quiz (Related Topic)
- (27) Calture Programme.
- (28) Out door games.
- (29) Self concept Development about subject.
- (30) Book writing skill.

SAURASHTRA UNIVERSITY

RAJKOT

(ACCREDITED GRADE "A" BY NAAC)

FACULTY OF EDUCATION

Syllabus for

MASTER OF EDUCATION

Choice Based Credit System

With Effect From: 2015-16

ASTER OF EDUCATION (M.Ed.) PROGRAMME OUTCOME

PO1. RESEARCH SKILLS: Understand different research methods, Equipping scholars with relevant tools and techniques, Data collection and analysis by using statistical measures, use of conceptual understanding in practical research work and writing a research report.

PO2. ANALYTICAL AND INTERPRETATIVE SKILLS: Enhance the analytical and interpretation skills of data, Scholars are well trained in using statistical measures, softwares (SPSS) (MS EXCEL) etc.

PO3. DECISION MAKING SKILLS: Enable them to solve various problems of school management and classroom management.

PO4. USE OF TECHNOLOGY: Understand the innovative technology and tools of ICT and their use in teaching learning environment. Use of ICT in research perspective, design and develop ICT integrated learning resources, analysis and interpretation of the research data with the help of ICT..

PO5. SOCIAL RESILIENCE: Understand about social entities and enable to tolerate absorb, cope up with adverse conditions of life.

PO6. EFFECTIVE CITIZEN ETHICS: Understand different values, morality, social service and accept responsibility for the society.

PO7. ASSESSMENT SKILLS: Identify areas of primary and secondary education assessment, construction of tools, assess syllabi and text book of primary and secondary education.

PO8. STRUCTURING THE CURRICULA: Understand the basis, principles and process of curriculum development at primary and secondary level.

PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES

PSO1. Understand the historical political and economy aspect of education, learn to apply various research methods and academic writing for educational research. ICT for research and innovative teaching methods.

PSO2. Understand about various philosophies and their role in education. Expose the aims, learning strategies, discipline and experiences of education. Inculcate the entrepreneurship skills and self development.

PSO3. Enable the students to formulate research questions, addressing social and organizational issues, able to apply scientific methods and theoretical insights to address real-world business and societal challenges.

PSO4: Enable them to develop an appreciation for the importance of balancing between rigor and relevance in teaching and research, develop skills for effective oral and written communication of scholarly findings and to comprehend the policies and plans related to the field of education

SEMESTER-II (21 Credits)

Sr. No.	Paper Title	Core/Spl Core Core/sec Core;Ele Spec/sec Spcl	Credit(s))/ Ours	Class Teaching (Credit & Hours)	Weightage for External Examination (Marks)	Practicum/ Hands On/Students Activity/Seminar / Workshop/etc	Weightage for Internatl Examination (Marks)	Total
1	CC-5 Research Methodology-II	Core	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
2	CC-6 Teacher Education	Core	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
3	CC-7 Curriculum Studies	Core	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
4	CC-8 Philosophical Perspectives of Education	Core	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
5	Dissertation Related Work	Research Work	2	0	0	2 (64 Hrs.) Progress Report	30	30
6	Internship in Teacher Education Institutions	Teacher Education	2	0	0	2 Week (64 Hrs.)	30	30
7	Communication and Expository Writing	Total Subject	1	0	0	1 (32 Hrs.)	30	30
			21	12		09		490

Year-1 Semester-II	CC-5 Methodology of Educational Research-II	Credit 04
-------------------------------	--	----------------------

Course Out comes : The students' will be able to

CO1:Understand the concept and place of research in education.

CO2:Gets acquainted with various resources for research.

CO3:Becomes familiar with various methods of research.

CO4:Gets conversant with the problems of research design, tools of collecting data, methods and techniques of analysis.

Course Content

1.0 Tools of Research

- 1.1 Psychological Test : (a) types and its uses (b) general information about construction procedure
- 1.2 Questionnaire : (a) types, format and basic guidelines for constructing questions and questionarie, (b) advantages and disadvantages of questionnaire.
- 1.3. Interview : (a) types of interview such as individual & group and structured & unstructured, (b) conduction of interview / interview schedule
- 1.4 Rating Scales : types, format and basic guidelines for constructing scale
- 1.5 Measurement of Attitude : Thurston and Likert technique
- 1.6 Concept of some other tools : format and use of (a) Checklist, (b) Opinonnair (c) observation schedule
- 1.7 Standardization of research tool : Reliability, Validity, and Norms

2.0 Sampling Technique

- 2.1 Meaning of population and sample
- 2.2 Importance of sampling
- 2.3 Characteristics of a good sample
- 2.4 Sampling technique : (a) Probability sampling : simple random sampling, stratified random sampling, systematic sampling, cluster sampling. (b) No-probability sampling : incidental sampling, purposive sampling, quota sampling.

3.0 Methods of Research-1

- 3.1 Historical Method : (a) purpose and steps in doing historical studies, (b) primary and secondary sources including external and internal criticism of source materials, and (c) interpretations in historical research.
- 3.2 Survey : Problems and method of school surveys, job analysis, documentary analysis, public opinion surveys, community surveys.
- 3.3 Inter Relationship Studies : problems and method of case study, causal comparative study, correlation study
- 3.4 Developmental Studies : Nature of longitudinal cross sectional studies.
- 3.5 Content analysis method.

4.0 Methods of Research-2

- 4.1 Experimental Studies : (a) meaning and characteristics of experimental research, (b) method of control, (c) criteria for selecting (evaluating) an experimental design-appropriateness, adequacy of control, internal validity and external validity, and (d) various types of experimental designs : pre, true and quasi-experimental design.
- 4.2 Concept of qualitative research, comparison of qualitative and quantitative research, Brief understanding of methods of qualitative research.

Year-1 Semester-II	CC-6 Teacher Education	Credit 04
-------------------------------	-------------------------------	----------------------

Course Out comes : On Completion of this Course the Students will be able to....

CO1:Understand the history and policy perspectives related to teacher education.

CO2:Get sensitized to objectives and development of teacher education in India.

CO3:Develop understanding of the process of in-service teacher education.

CO4:Understand structure and management of teacher education.

CO5:Understand research in teacher education

CO6:Acquaint with the teacher competencies and teacher professional for effective transaction.

CO7:Reflect on issues and problems of teacher and teacher education.

Course Content

Unit 1: Structure, Curriculum and Modes of Pre-service Teacher Education

1.1 Pre-service teacher education – concept, nature, objectives and scope.

1.2 The structure of teacher education curriculum and its vision in curriculum documents of NCERT and NCTE

1.3 Components of pre-service teacher education – foundation courses, subject specialisation and pedagogy, special fields, school based practicum and internship – weightages in course work and evaluation

1.4 Modes of pre-service teacher education – face-to-face (linear and integrated), distance and online – relative merits and limitations

Unit 2: Organisation of Different Components of Teacher Education Curriculum

2.1 The student teacher as an adult learner – characteristics. The concept of andragogy and its principles

2.2 Organisation, transaction and evaluation of different components of teacher education curriculum – existing practices.

2.3 Transactional approaches for the foundation courses – Expository, Participatory, Collaborative, Peer Coaching, and Inquiry. Scope and possibilities for organisation and evaluation

2.4 Transactional approaches for the skill and competency development courses – need for awareness-modeling-analysis-practice-feedback cycle – scope and possibilities for organisation and evaluation – practicum records and portfolio assessment

- 2.5 Concept and scope of school based practicum and internship – the existing practices,
their nature, objectives, organisation and duration. Activities and experiences in preinternship, internship and post-internship

Unit 3: In-service Teacher Education in India – Concept, Structure and Modes

- 3.1 Concept, need for continuing professional development of a teacher – areas of professional development. Purpose of an in-service teacher education programme – orientation, refresher, workshop, seminar and conference – their meaning and objectives
- 3.2 The structure for in-service teacher education – sub-district, district, state, regional and national level agencies and institutions.
- 3.3 Modes and Models of in-service teacher education:
- 3.4 Modes of in-service teacher education – face-to-face, distance mode, online and mixed mode.
- 3.5 induction, one shot, recurrent, cascade, multi-site, school based and course work scope, merits and limitations of each of them

Unit 4: Planning, Organizing and Evaluating an In-service Teacher Education

- 4.1 .Planning an in-service teacher education programme – preliminary considerations of purpose, duration, resource requirements, and budget
- 4.2 Designing an in-service teacher education programme – steps and guidelines – assessment of training needs, formulation of training curriculum, preparation of course material
- 4.3 Organizing an in-service teacher education programme – common problems faced by a teacher educator and guidelines for communication, arrangement, preparation, facilitating participation and collecting feedback and evaluation.
- 4.4 Qualities and characteristics of an effective in-service teacher educator

Course Out comes :: The students will be able to

CO1: Understand the meaning and concept of curriculum.

CO2: Become familiar with the foundation of curriculum development.

CO3: Understand the need for curriculum change.

CO4 Understand the process of curriculum planning.

CO5: Develop skill for selection of content and evaluation of curriculum.

Course Content

1.0 Concept and Foundations of Curriculum

1.1 Concept of curriculum, old and new concepts of curriculum.

1.2 Philosophical foundation, social foundation, Psychological foundation and subject-matter foundation of curriculum.

1.3 Curriculum Related terms (Curriculum, Syllabus, correlation, integration, units, experiences, Educational objective, Subject.)

2.0 Process of Curriculum Planning

2.1 Formation of general objectives for each school stage.

2.2 Suggesting appropriate content of fulfill the objectives.

2.3 Organization for the selected content within appropriate subject boundaries.

2.4 Determining learning experiences and learning activities.

2.5 Role of teachers, parents, subject-matter specialists and community leaders for the planning of curriculum.

3.0 Selection of Content and Evaluation of Curriculum

3.1 Problems in establishing criteria and validity and significance of content.

3.2 Factors governing the selection of content

(a) Nature and composition of the present

(b) Nature student population

(c) consistency with needs of society

(d) Knowledge explosion

(e) Nature and Structure of disciplines

(f) Values

(g) Influenced by the mode of measurement and evaluation

3.3 Balance of breath and depth.

3.4 Learn ability and adaptability to experiences of students.

3.5 Establishing sequence, classification of content (stage, grade, unit and placement)

3.6 Evaluation of curriculum (with structure)

4.0 Strategy for Curriculum Change

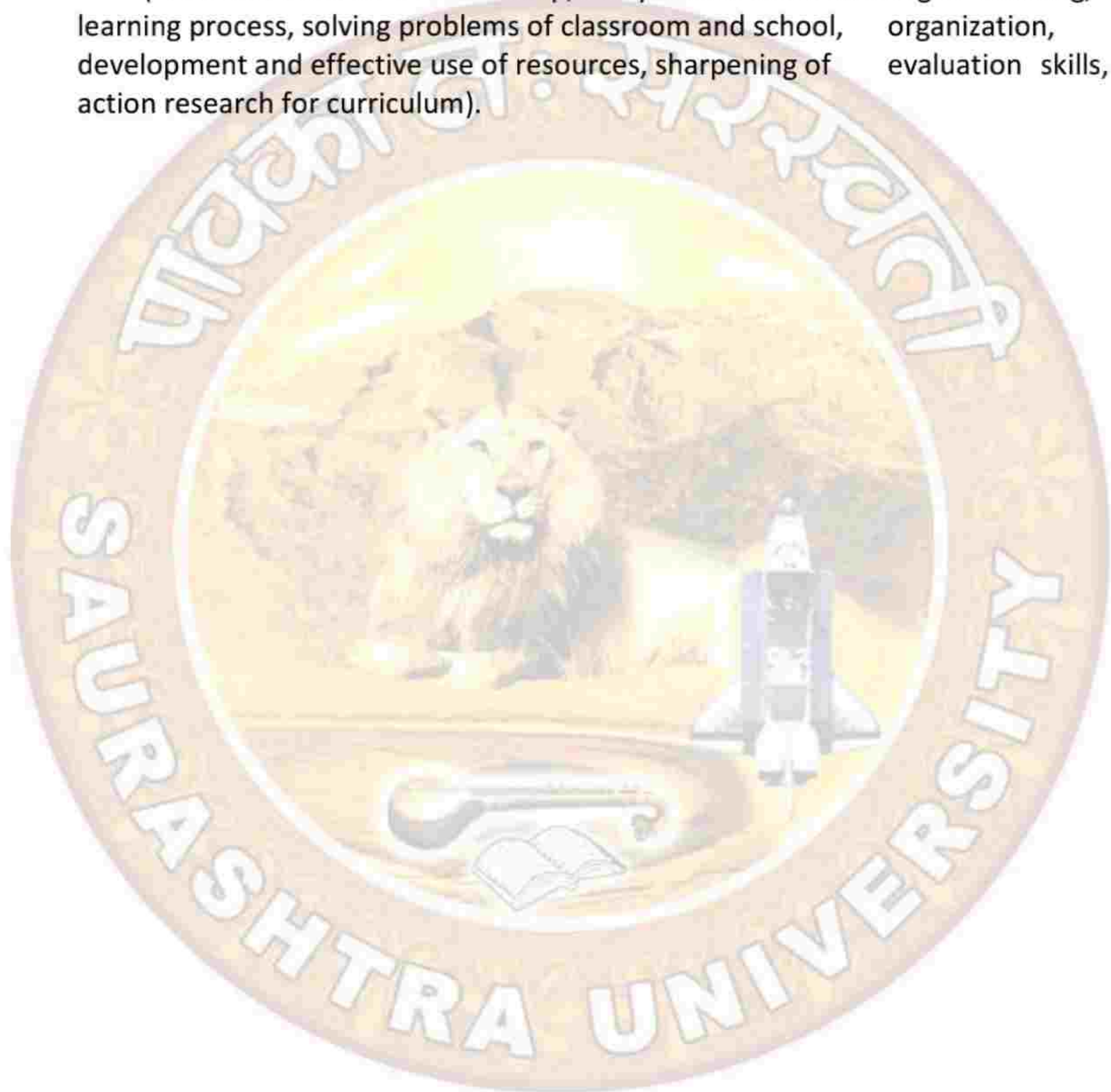
4.1 Need for change (changes in population, occupational structure, social system, role of home expanding frontiers of knowledge)

4.2 procedure for curriculum change

4.3 Various agencies for curriculum change.

4.4 Implication of research for curriculum development

(Problems of Human relationship, analysis and understanding of teaching, learning process, solving problems of classroom and school, organization, development and effective use of resources, sharpening of evaluation skills, action research for curriculum).

Year-1 Semester-II	CC-8 IX1F6GJ\ TFIJS IYF"NX"G (Philosophical perspectives of Education)	Credit 04
-------------------------------------	--	----------------------------

Course Out comes :

- CO1:Be introduced to Indian Philosophy.
CO2:Know & Compare Indian and Western Philosophy
CO3:Perceive and summarise from Indian philosophical resources.
CO4:Lead their lives physically, mentally, intellectually and spiritually sound and healthy.
CO5:Absorb and accept the ideologies of Indian philosophers in their lives.
CO6:Experience philosophical thoughts and ideology through activities.
CO7:Grow & develop physically and mentally through Yoga and sports.

Course Content

Unit-1 Philosophical Foundation of Indian Education

- 1.1 Parmatama - Param tatva - chiti Chaitanya - Atma, Ekatom Tatva and Karma, Theory.
1.2 Knowledge generation process in the context of 'Chaitanya'
 - Panchkoshiya Education System
 - Individual and Universal Balance Development
 - Indian Akhnd Mandlakar Development
1.3 Three Branches of Philosophy, Metaphysics, Epistemology & Axiology.

Unit-2 Western Philosophical Foundations of Education

- 2.1 Idealism
2.2 Naturalism
2.3 Realism
2.4 Pragmatism
(In the context of concept, objectives teaching methods)

Unit-3 Study of Indian Philosophical Resources

- 3.1 Upnishads
3.2 Bhagvad geeta
3.3 Jain Darshan (philosophy)
3.4 Ashtang yoga vidya of Maharshi Patanjali.
(Central Idea, Belife of Education and Usefullness to Teacher)

Unit-4 Contribution of Indian Philosophy of Education

- 4.1 Shri Aurbindo
4.2 Swami Vivekanand
4.3 Mahatma Gandhi

SAURASHTRA UNIVERSITY

RAJKOT

(ACCREDITED GRADE "A" BY NAAC)

FACULTY OF EDUCATION

Syllabus for

MASTER OF EDUCATION

Choice Based Credit System

With Effect From: 2015-16

ASTER OF EDUCATION (M.Ed.) PROGRAMME OUTCOME

PO1. RESEARCH SKILLS: Understand different research methods, Equipping scholars with relevant tools and techniques, Data collection and analysis by using statistical measures, use of conceptual understanding in practical research work and writing a research report.

PO2. ANALYTICAL AND INTERPRETATIVE SKILLS: Enhance the analytical and interpretation skills of data, Scholars are well trained in using statistical measures, softwares (SPSS) (MS EXCEL) etc.

PO3. DECISION MAKING SKILLS: Enable them to solve various problems of school management and classroom management.

PO4. USE OF TECHNOLOGY: Understand the innovative technology and tools of ICT and their use in teaching learning environment. Use of ICT in research perspective, design and develop ICT integrated learning resources, analysis and interpretation of the research data with the help of ICT..

PO5. SOCIAL RESILIENCE: Understand about social entities and enable to tolerate absorb, cope up with adverse conditions of life.

PO6. EFFECTIVE CITIZEN ETHICS: Understand different values, morality, social service and accept responsibility for the society.

PO7. ASSESSMENT SKILLS: Identify areas of primary and secondary education assessment, construction of tools, assess syllabi and text book of primary and secondary education.

PO8. STRUCTURING THE CURRICULA: Understand the basis, principles and process of curriculum development at primary and secondary level.

PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES

PSO1. Understand the historical political and economy aspect of education, learn to apply various research methods and academic writing for educational research. ICT for research and innovative teaching methods.

PSO2. Understand about various philosophies and their role in education. Expose the aims, learning strategies, discipline and experiences of education. Inculcate the entrepreneurship skills and self development.

PSO3. Enable the students to formulate research questions, addressing social and organizational issues, able to apply scientific methods and theoretical insights to address real-world business and societal challenges.

PSO4: Enable them to develop an appreciation for the importance of balancing between rigor and relevance in teaching and research, develop skills for effective oral and written communication of scholarly findings and to comprehend the policies and plans related to the field of education

SEMESTER-III (19 Credits)

Sr. No.	Paper Title	Core/Spl Core Core/sec Core;Ele Spec/sec Spcl	Credit(s)/ Total	Class Teaching (Credit & Hours)	Weightage for External Examination (Marks)	Practicum/ Hands On/Students Activity/Seminar/ Workshop/etc	Weightage for Internal Examination (Marks)	Total
1	CC-9 Methodology of Educational Research-III	Core	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
2	SpC-1 Specialization Core Course in Elementary Education-I	Spl Core (A)	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
3	SpC-2 Specialization Core Course in Elementary Education-II	Spl Core (A)	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
OR								
2	SpC-1 Specialization Core Course in Secondary and Higher Secondary Education-I	Spl Core (B)	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
3	SpC-2 Specialization Core Course in Secondary and Higher Secondary Education-II	Spl Core (B)	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)	30	100
4	Dissetation Related Work	Research	02	0	0	2 (64 Hrs.) Progress Report	30	30
5	Internship in Teacher Education Institutions		04			4(128 Hrs.) 4 Week	60	60
6	Research Paper Presentation		01			1 (32 Hrs.)	30	30
	Total		19	9	210	10		420

(In the context of concept of Education, Objectives, Methods and Value Education)

Year-2 Semester-3	CC-9 Methodology of Educational Research-III	Credit-4
------------------------------	---	-----------------

Course Out comes : On Completion of this course the students will be able to :

CO1:To understand Concept of Treatment of data.

CO2:To Know about various Statistical techniques.

CO3:To understand about qualitative Research.

CO4:To Develop Skill of Research Report Writing.

Course Content

Unit-1 Treatment of data

1.1 Concept of treatment of data

1.2 Measurement levels of data

1.3 Statistical Concepts: Continuous and Discrete information , Related and non correlated information, Population ,sample, Parameter, Statistics, Descriptive and Inferential Statistic, Sampling Error, Null Hypothesis, Level of Singificance, Type-1 and Type-2 Errors, One Tailed and Two Tailed Test, Parametric and Non Parametric test

1.4 Treatment of data : editing, coding ,classification, tabulation, visualization

Unit-2 Statistical techniques

2.1 Selection of techniques for analysis of data : Descriptive statistics and inferential statistics

2.2 Introduction of some statistical techniques (t-test, ANOVA, χ^2 test, manwhiteney u-test, Pearson, Spearman Rank difference, partial and multiple correlation, Factor analysis)

2.3 Interpretations, Conclusions and Educational Implications.

Unit-3 Qualitative Research and Various Research Writings

3.1 Concept of Qualitative Research

3.2 Comparison of Qualitative and Quantitative research

3.3 Methods of Qualitative Research: Ethnography, Narration

3.3 Various Research Writings(Research Paper, Research Article)

Unit-4 Writing Research Report

- 4.1 Divisions of a report : (a) Preliminary part,(b) Content part: problem identification Review of related literature, methodology, analysis and interpretation of data and result section (c) Supplementary part : appendices, references, abstract, glossary of terms.
- 1.2 Format,style,typing,quotations,footnotes,bibliography,pagination,tables,figures,and graphics in the report
- 1.3 Criteria for evaluating research report

Year -2 Semester-3	SpC-1 SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION-I	Credit-4
-------------------------------	---	-----------------

Course Out comes : On Completion of this course the students will be able to :

CO1:Know the evolution of secondary and higher secondary education in India

CO2:Understand the concept of secondary and higher secondary education

CO3:Know and analyze the different Structures of Secondary and Higher Secondary Education

CO4:Have an understanding of Global Perspectives of Secondary and Higher Secondary Education

Course Content

UNIT- 1 Evolution of Secondary and Higher Secondary Education in India

- 1.1 Development of Secondary and higher secondary Education in India: During different periods- Ancient times, during Mughal period, during British Period, during Post Independence Period.
- 1.2 Commissions and Committees on Secondary and higher secondary Education.
- 1.3 Present structure and status of Secondary and higher secondary Education in different states.

UNIT- 2 Objective, Characteristic and provision of Secondary and Higher Secondary Education

- 2.1 General Aims and Objectives of Secondary Education and higher secondary.
- 2.2 Nature and Characteristics of Secondary Education and higher secondary.
- 2.3 Constitutional provisions for Secondary and Higher Secondary Education.
- 2.4 Provisions for Secondary and Higher Secondary Education in different states.
- 2.5 Higher Secondary Education with different streams-its significance.
- 2.6 Vocational Education Equivalent to Secondary and Higher secondary Education

UNIT-3 Structure of Secondary and Higher Secondary Education

- 3.1 Structure and Status of Secondary and Higher Secondary Education with different Boards: State Boards, CBSC, ICSE, IGCSE and International Boards- Purpose and Functions

- 3.2 Secondary and Higher Secondary Education in different types of Schools: Government / aided / Unaided, Public, Kendriavidyalaya, NavodayaVidyalaya, International Schools and schools for weaker sections.
- 3.3 Structure of Secondary and Higher Secondary Education at different levels-National and State level, NCERT, SCERT, KV, NVS etc.
- 3.4 Secondary and Higher Secondary Education in Open schooling: National and State Open schools- Objectives and Functioning

UNIT-4 Global Perspectives of Secondary and Higher Secondary Education

- 4.1 Secondary and Higher Secondary Education in Developing Countries with reference to Aims, nature, Purpose and innovations
- 4.2 Secondary and Higher Secondary Education in England, France, Switzerland, USA, Australia, Japan, Russia, China, Newzealand.

Year-2 Semester-3	SpC-2 SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION-II	Credit-4
------------------------------	--	-----------------

Course Out comes : On Completion of this course the students will be able to :

- CO1:understand the Organization of Curriculum in Secondary and Higher Secondary Education
- CO2:To enable students to gain an understanding of Evaluation at Secondary and Higher Secondary Education
- CO3:To enable students to know the New Trends and Innovation in Secondary and Higher Secondary Education
- CO4:To enable students to know the status and role of teachers in Secondary and Higher Secondary Education

Course Content

UNIT-1 Organization of Curriculum in Secondary and Higher Secondary Education

- 1.1 Main features and components of secondary and higher secondary school curriculum.
- 1.2 Curriculum development at Secondary and higher secondary Education.
- 1.3 Problems and Issues in Curriculum Development at secondary and higher secondary education.
- 1.4 Co-curricular activities and extracurricular activities in Secondary and Higher Secondary Education.

UNIT-2 Evaluation at Secondary and Higher Secondary Education

- 2.1 Purposes of Evaluation at Secondary and Higher Secondary Education
- 2.2 Nature of Evaluation at Secondary and Higher Secondary Education
- 2.3 Types of Evaluation at Secondary and Higher Secondary Education

2.4 Issues and Problems in the Evaluation at Secondary and Higher Secondary Education

UNIT-3 New Trends and Innovation in Secondary and Higher Secondary Education

3.1 Universalization of Secondary and Higher Secondary Education: Need, Challenges and Actions.

3.2 Rashtriya Madhamik Shiksha Abhiyan (RMSA)- Objectives and Functioning

3.3 Innovations in Teaching learning at Secondary and Higher Secondary Education- Blend of ICT, Competency Based teaching, Project based learning

3.4 Innovation in examinations: Innovations in Board Examinations, Continuous and comprehensive evaluation, Use of ICT in Examination, Semester System, Grading, Open Book Examination, On-line Examination, No Examination

3.5 Research in Secondary and higher secondary Education

UNIT-4 Teachers in Secondary and Higher Secondary Education

1.1 Status of Teachers in Secondary and Higher Secondary Education: Recruitment, Qualifications and present position.

1.2 Teacher motivation and accountability of teacher.

1.3 Teacher role conflict.

1.4 Education of Teachers: Pre-service Education and in-service education of teachers.

SAURASHTRA UNIVERSITY

RAJKOT

(ACCREDITED GRADE "A" BY NAAC)

FACULTY OF EDUCATION

Syllabus for

MASTER OF EDUCATION

Choice Based Credit System

With Effect From: 2015-16

ASTER OF EDUCATION (M.Ed.) PROGRAMME OUTCOME

PO1. RESEARCH SKILLS: Understand different research methods, Equipping scholars with relevant tools and techniques, Data collection and analysis by using statistical measures, use of conceptual understanding in practical research work and writing a research report.

PO2. ANALYTICAL AND INTERPRETATIVE SKILLS: Enhance the analytical and interpretation skills of data, Scholars are well trained in using statistical measures, softwares (SPSS) (MS EXCEL) etc.

PO3. DECISION MAKING SKILLS: Enable them to solve various problems of school management and classroom management.

PO4. USE OF TECHNOLOGY: Understand the innovative technology and tools of ICT and their use in teaching learning environment. Use of ICT in research perspective, design and develop ICT integrated learning resources, analysis and interpretation of the research data with the help of ICT..

PO5. SOCIAL RESILIENCE: Understand about social entities and enable to tolerate absorb, cope up with adverse conditions of life.

PO6. EFFECTIVE CITIZEN ETHICS: Understand different values, morality, social service and accept responsibility for the society.

PO7. ASSESSMENT SKILLS: Identify areas of primary and secondary education assessment, construction of tools, assess syllabi and text book of primary and secondary education.

PO8. STRUCTURING THE CURRICULA: Understand the basis, principles and process of curriculum development at primary and secondary level.

PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES

PSO1. Understand the historical political and economy aspect of education, learn to apply various research methods and academic writing for educational research. ICT for research and innovative teaching methods.

PSO2. Understand about various philosophies and their role in education. Expose the aims, learning strategies, discipline and experiences of education. Inculcate the entrepreneurship skills and self development.

PSO3. Enable the students to formulate research questions, addressing social and organizational issues, able to apply scientific methods and theoretical insights to address real-world business and societal challenges.

PSO4: Enable them to develop an appreciation for the importance of balancing between rigor and relevance in teaching and research, develop skills for effective oral and written communication of scholarly findings and to comprehend the policies and plans related to the field of education

SEMESTER-IV (21 Credits)

Sr. No.	Paper Title	Core/Spl Core Core/sec Core;Ele Spec/sec Spcl	Credit/ours	Class Teaching	Weightage for External Examination (Marks)	Practicum/ Hands On/Students Activity/Seminar/ Workshop/etc	Research	Weightage for Internal Examination (Marks)	Total
1	CC-10 Teacher Education-II	Core	4	3 (48 Hrs.)	70	1 (32 Hrs.)		30	100
2	SpC-3 Curriculum and Assessment in secondary Education	Specialization	4	3	70	1		30	100
3	SpC-4 Guidance & Counseling	Specialization	4	3	70	1		30	100
4	SpCE-1 (Group-A) Psychology Testing	Specialization	4	3	70	1		30	100
Or									
4	SpCCE-1 (Group-B) Statistical Methods for analysis of data	Specialization	4	3	70	1		30	100
5	Dissertation	Research (Relating to Specialization)	4		100External Ass.	4	4 (128 Hrs.)	Viva 50	150
6	Visit Education Institution		1					30	30
			21	12		8			580

Total Marks (100) = External (70)+Internal(30)

Internal Marks (30)=Academic Writing (10)+Communication Skill (10)+ Pre Exam (10)

(communication Skill -Presentation/ Group Discussion/Work shop/Play /Field Work)

Course Out comes : On Completion of this Course the Students will be able to....

CO1:Understand the history and policy perspectives related to teacher education.

CO2:Get sensitized to objectives and development of teacher education in India.

CO3:Develop understanding of the process of in-service teacher education.

CO4:Understand structure and management of teacher education.

CO5:Understand research in teacher education

CO6:Acquaint with the teacher competencies and teacher professional for effective transaction.

CO7:Reflect on issues and problems of teacher and teacher education.

Course Content

Unit: 1 Perspectives and Policy of Teacher Education

- 1.1. Teacher Development – Concept, Factors influencing teacher development – personal and Contextual
- 1.2. Teacher Expertise – Berliner’s stages of development of a teacher
- 1.3. Approaches to teacher development – Self-directed development and cooperative or collegial development
- 1.4. In-service teacher education under SSA and RMSA
- 1.5. Need and existing programmes- Art, Physical Education and Special Education

Unit: 2 Structure and Management of Teacher Education

- 2.1 Structure of teacher education system in India – its merits and limitations
- 2.2 Meaning, Nature and Scope of Teacher Education
- 2.3 Preparing teachers for different contexts of school education – structural and Substantive Arrangements in the TE programs
- 2.4 Concept of Teacher Mobility
- 2.5 Professional development of teachers and teacher educators and its Practices
- 2.6 Systemic factors influencing the quality of pre and in-service education of secondary School teachers

Unit: 3 Research in Teacher Education

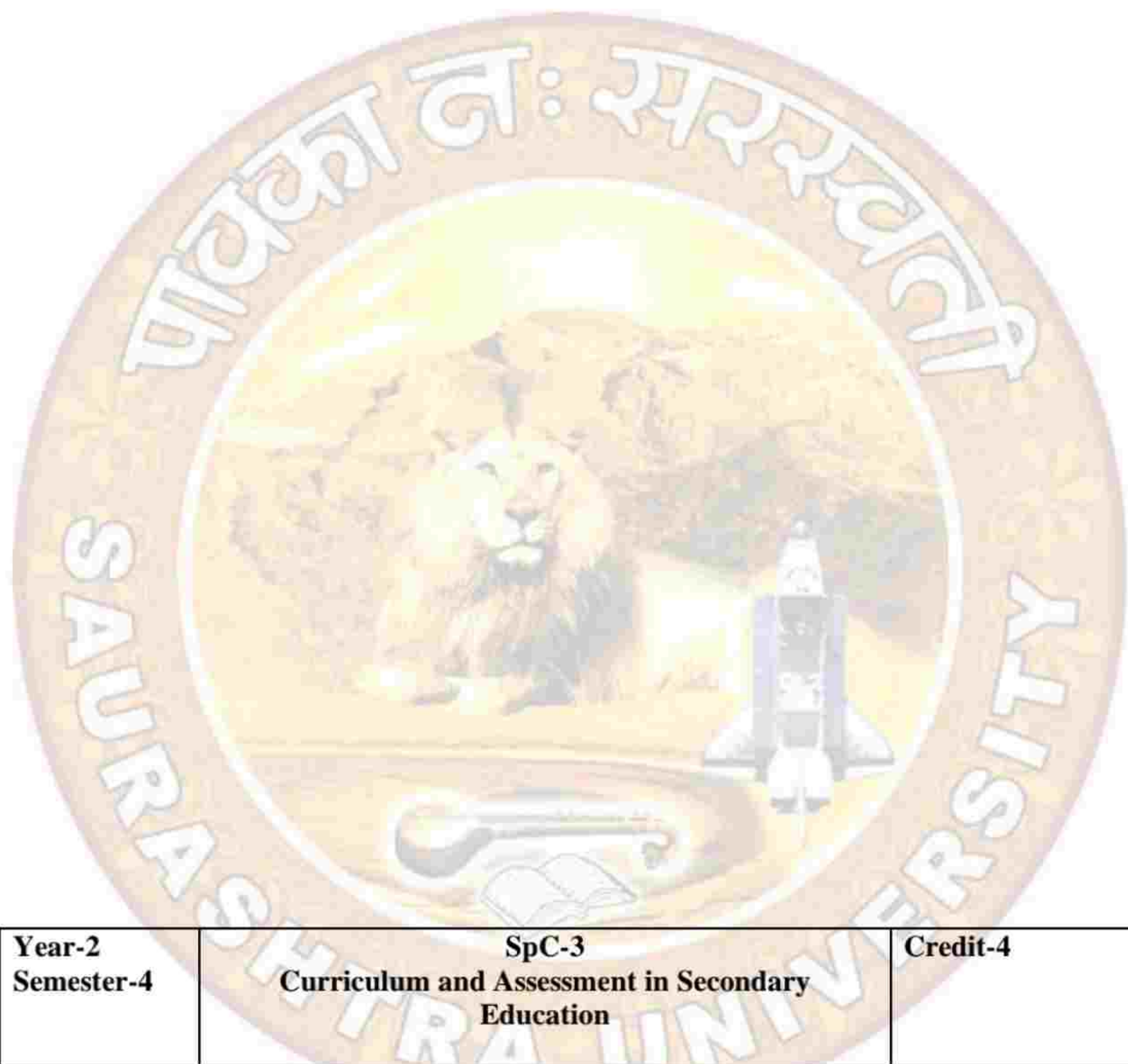
- 3.1 Understanding knowledge base of Teacher Education from the view point of Shulman
- 3.2 Problems, Significance and Implications of Research in teacher education
- 3.3 Trends in Research in Teacher Education: review of any two research studies in Teacher Education with reference design, findings and policy implications

Unit: 4 Problems and Issues in Teacher Education

- 4.1 Challenges in professional development of teachers
- 4.2 Sufficiency of subject matter knowledge for teaching at the senior secondary level
- 4.3 Major Problems and remedies of Teacher Education in India
- 4.4 Issues related to enhancing teacher competence, commitment and teacher Performance

Suggested Sessional Work

1. Study of the Annual Reports of SCERT/RIE/NCERT/NUEPA to identify the various
2. Programmes for professional development of teacher educators.
3. Select any one current practice in teacher education and trace the background of its formulation as a policy.
4. A review of researches in any one area of research in teacher education and write the policy implications.
5. A review of a research article in teacher education and write implications for practitioner.
6. To organize seminar on Current topic of Teacher Education.
7. Take Visits of Teacher Education Agencies at state level and National Levels.
8. To take Visits of Pre-service and In-service Teacher Education Institutions.
9. Evaluation of any one of the in-service teacher training programme organized by any one of the resource institutions.
10. Organize Debate on merit and demerits of pre-service and in-service teacher education.
11. Evaluation of any two of the in-service teacher training programme organized for secondary school teachers.

Year-2 Semester-4	SpC-3 Curriculum and Assessment in Secondary Education	Credit-4
------------------------------------	---	-----------------

Course Out comes : On Completion of this Course the Students will be able to...

- CO1: Understand concept of Instructional design
- CO2: Develop knowledge about instructional design model and model of teaching
- CO3: Understand Psychological Principles of developing story board.
- CO4: Develop skills for developing story board
- CO5: Clarify the concept and need of question banking
- CO6: Understand various types of questions

Course Content

Unit: 1 Instructional Designs

- 1.1 Concept of Instructional Design
- 1.2 Instructional design Models: ADDIE, ASSURE and Dick and Carey Model
- 1.3 Skills of Instructional Designer

Unit: 2 Story Board and Teaching Model

- 2.1 Concept of Story Board
- 2.2 Psychological Principles and Steps of Developing Story Board
- 2.3 Model of Teaching: Inquiry training Model, Inductive thinking Model and Concept attainment Model
- 2.4 Advantages & Limitation of Story Board

Unit: 3 Development of Instructional Material.

- 3.1 Concept and need of self-study material.
- 3.2 Programmed Learning Material: Concepts, Principles, Types, advantages and limitation
- 3.3 Steps of Developing programmed learning material
- 3.4 Concept, Characteristic and development procedure of CAI.

Unit: 4 Assessment and Question Bank

- 4.1 Concept, nature and Perspectives of Assessment (Assessment for Learning and Assessment of Learning)
- 4.2 Types of Assessment: Placement, formative, diagnostic, summative
- 4.3 Concepts, Importance and developing steps of Question Bank
- 4.4 Concepts, Types, advantages and limitations of grading

Suggested Sessional Work

1. A critical review of evaluation technique adopted by school board/university or a critical review of grading vs. marking system in examination.
2. Preparation, administration and analysis of diagnostic test followed by remedial teaching.
3. Organize a workshop on assessment and after that make exhibition of assessment tools prepare by the students.
4. Organize a quiz on story board.
5. Analyze a teacher made question paper on consideration of Bloom revised taxonomy.
6. Prepare an assessment report of your seminar presentation.
7. Organize and prepare report on a Seminar on contemporary issue of assessment.
8. Collect feedback from stakeholders about instructional design models.
9. Organize a workshop on variation among assessment and draft a report in group.
10. Organize Debate on merit and demerits of instructional design model and model of teaching.

Year-2 Semester-4	SpC-4 Guidance and Counseling	Credit-4
------------------------------	--	-----------------

Course Out comes : On Completion of this course the students will be able to....

CO1: To know and nature and principal of Guidance.

CO2: To know nature of Counseling.

CO3: To Understand elements of Counseling and role of counselor

CO4: To understand meaning and nature of group Guidance.

Course Content

Unit-1 Nature of Guidance

- 1.1 Concepts and Definition of Guidance
- 1.2 Need of Guidance
- 1.3 Principles of Guidance
- 1.4 Types of guidance :Educational, Vocational and social
- 1.5 Concept and Definition of Counseling.
- 1.6 Principles of Counseling.

Unit-2 Guidance and Counseling at Secondary Education

- 2.1 Objectives, set-up and activities of guidance at secondary level.
- 2.2 Role of Home Teacher Pricipal and school as a guidance Services.
- 2.3 Counseling services for Exceptional child physically handicapped ,mentally retired, Gifted, isolated child, personality deviates and problematic child.
- 2.4 Collection of information about exceptional child by observation, sociometry , case study self reports, autobiography,Anecdotal record.

Unit-3 Introduction of Counseling

- 3.1 Basic elements of counseling
- 3.2 Difference between counseling and Education, advice and psychotherapy.
- 3.3 Role and function of counselor.
- 3.4 Group Counseling. :Meaning and Process

Unit-4 Group Guidance

- 4.1 Meaning of group guidance.
- 4.2 Techniques of group guidance ; class talks, group discussions ,sociodrama and career conferences.
- 4.3 Guidance services through mass media, News Papers , Periodicals, television.
- 4.4 Adverse Effects of lack of guidance.
- 4.5 Recent trends and research in guidance and counseling

Year-2 Semester-4	SpCE-1 (Group-A) Special Elective : Assessment in Secondary Education	Credit-4
----------------------	--	----------

Course Out comes : On Completion of this Course the Students will be able to:

CO1:Understand Concepts of Measurement

CO2:Differentiate between evaluation and measurement.

CO3:Know and evaluate characteristics of evaluation

CO4:Clarify the Concepts of instructional objectives.

CO5:Understand need and importance standardized tests.

CO6:Develop Knowledge of test Construction Procedure.

CO7:Understand need of Measurement of interest, personality, Intelligence, Attitude and will be familiar with some of this tests.

Course Content

Unit :1 Essentials of Evaluation

1.1 Concepts of Measurement

1.2 Concepts of Evaluation.

1.3 Difference between Evaluation and Measurement.

1.4 Types of Evaluation:(i) Maximum performance v/s Minimum performance, (ii) Formative, Summative and Diagnostic Evaluation (iii) Criterion v/s Norm referenced Evaluation

1.5 Role of Evaluation: Diagnosis, Prognosis, Survey, Guidance, Placement, Improvement of Teaching, Learning and Testing.

1.6 Characteristics of Evaluation.

1.7 Step in the process of Evaluation

Unit: 2 Instructional Objectives

2.1 Concepts of instructional Objective..

2.2 Need for defining instructional objectives

2.3 Method for stating instructional objective.

2.4 Taxonomy of Instructional objectives: meaning and classification of Objectives: Cognitive, Affective and Psycho-motor Domain: (Nature, specific objectives and expected behavioral changes)

Unit :3 Test Construction Procedure.

3.1 Construction of a good test.

3.2 Standardized Achievement Test.

3.3 Construction of Attitude Scale: Likert Scale and Thurstante Scale

3.4 Construction of Diagnostic Test.

Unit:4 Introdtion to Trait Measurement Devices.

4.1 Interest: Meaning of Interest, Introduction to Kunder Preference Records, Strong Complete Interest Inventory

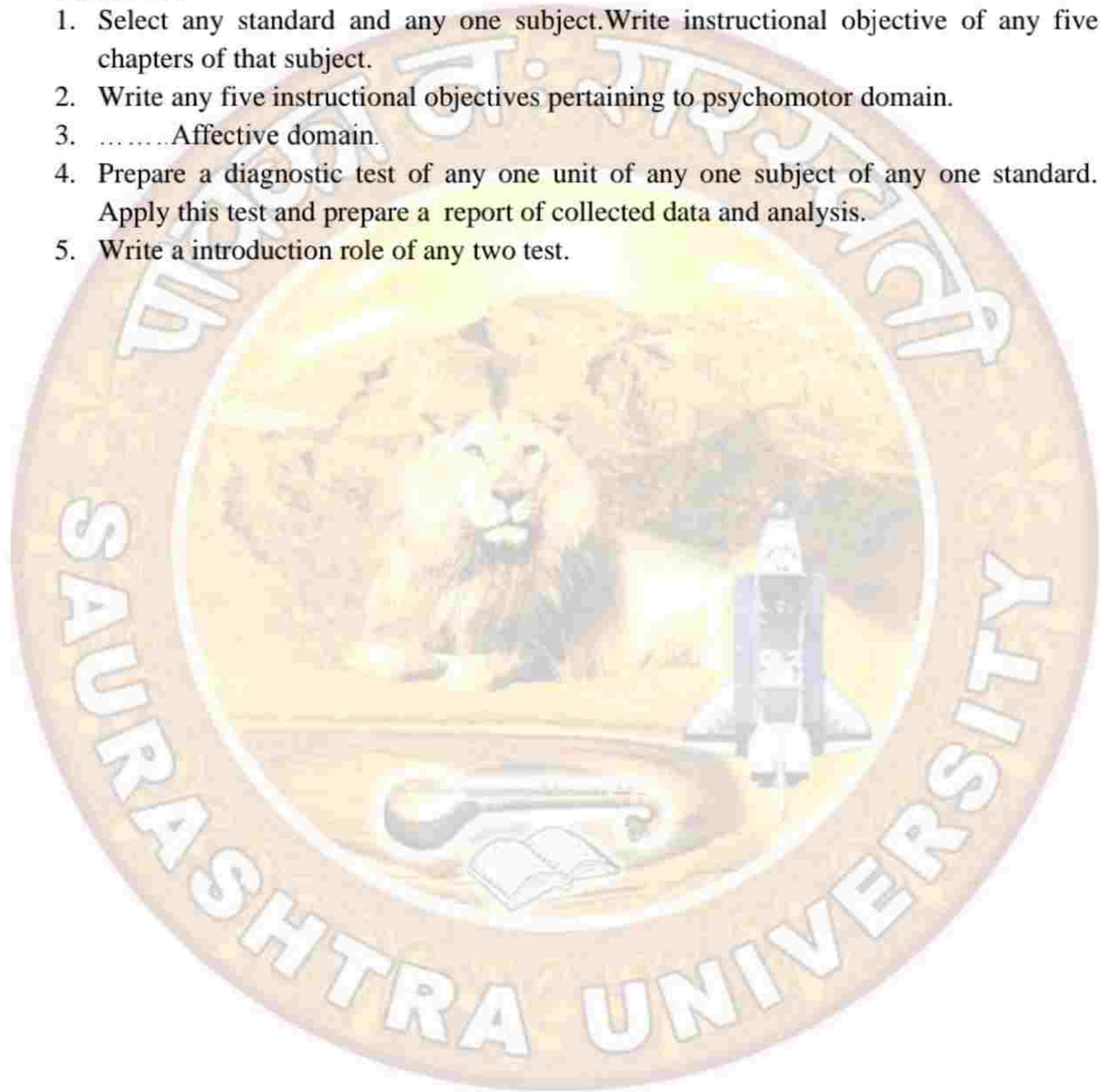
4.2 Personality: Meaning of personality, Introduction to Rorschach Ink bolt test, TAT, MMPI.

4.3 Intelligence:Meaning of intelligence Introduction to WAIS, Raven's Progressive Matrices, Lorj-Thornedik Intelligence Test.

- 4.4 Aptitude: Meaning of Aptitude introduction to DAT, GATB, FACT (Introduction of any two tests)
- 4.5 Tests developed in Gujarati : Art Judgement Test (A.D.Ambasan), Musical Aptitude Test (Shukla), Interest Inventory (Jyoti Dave) , Desai Verbal0Non Verbal Intelligence Test (K.G.Desai).

**Special Elective : Assessment in Elementary Education
Practicum**

1. Select any standard and any one subject. Write instructional objective of any five chapters of that subject.
2. Write any five instructional objectives pertaining to psychomotor domain.
3.Affective domain.
4. Prepare a diagnostic test of any one unit of any one subject of any one standard. Apply this test and prepare a report of collected data and analysis.
5. Write a introduction role of any two test.

Year-2 Semester-4	SpCE-1 (Group-B) Statistical Methods for analysis of data	Credit-4
----------------------	--	----------

Course Out comes

CO1:To Understand fundamental of statistics.

CO2:To understand the concepts of normal probability curve.

CO3:To understand meaning of correlation

CO4:To understand parametric and non-parametric test.

Course Content

Unit : 1 Fundamental probability Curve :

- 1.1 Role of statistic in educational research.
- 1.2 Levels of measurement: (a) Nominal (b) Ordinal (c) Interval and (d) Ratio
- 1.3 Levels of measurement and stastical techniques.
- 1.4 Descriptive and inferential statistics .
- 1.5 Continues and discrete variables.
- 1.6 Correlated and uncorrelated data

Unit : 2 Normal Probability Curve

- 2.1 Frequency distribution and normal probability curve
- 2.2 Characteristic of normal curve
- 2.3 The equation for normal curve
- 2.4 Testing the normality of distribution:(a) Skew-ness (b) Kurtosis
- 2.5 The area under the normal curve
- 2.6 Applications of the normal curve
- 2.7 Causes for non-normal distribution.

Unit:3 Correlation

- 4.1 Meaning of Correlation
- 4.2 Types of Correlation and Assumption Underlying.(Pearson,Spearman Rank difference, Bi- Serial(r_{bis}),point bi serial (r_{pbis}),partial and multiple correlation)
- 4.3 Concepts of regression.

Unit:4 Parametric and non-perametric test

- 4.1 Concepts of parametric and non parametric test
- 4.2 Level of significance
- 4.3 One tailed test and two tailed test.
- 4.4 Two types of errors.
- 4.5 Significance of mean differences :
 - (1) t-test (indeoendent- group and correlated/dependent groups)
 - (2) F-test (one way ANOVA)
- 4.6 Non parametric one sample x^2 test and manwhitney test.

Practium

1. Do data entry in Excel SPSS
2. To Calculate pearson-r, rank defference spearman-r
3. To Perform T-test of (1) Independent t-test and (2)dependent t-test
4. To perform T-test (One way ANOVA)
5. To perform χ^2 test.
6. To perform manwhiteney T-test
7. To generate various group.

T. N. RAO COLLEGE OF TEACHER EDUCATION

Managed by : सव्यसाची Education Trust, Rajkot

Annual Institutional Plan of Action for Internal Evaluation at T.N. Rao College of Teacher Education

Objective

The primary objective of the Annual Institutional Plan is to ensure a comprehensive and fair internal evaluation process that accurately reflects the academic performance and growth of both faculty and students. The plan aims to create a balanced assessment system that considers various aspects, including assignments, attendance, continuous and comprehensive assessment by faculties, and student preliminary examination results.

Components of Internal Evaluation (Weightage: 30 Marks) for B.Ed Program

1. Assignments/Seminars/Projects (5 Marks):

- A structured system for assigning and evaluating assignments, seminars, and projects is designed and implemented throughout the academic year.
- Interdisciplinary and practical assignments that align with the learning objectives of each course are encouraged.
- Clear assessment criteria and rubrics are established to ensure consistency and transparency in grading.
- Regular feedback sessions are conducted to guide students in improving their performance.

2. Attendance (5 Marks):

- The importance of regular attendance as a crucial aspect of the learning process is emphasized.
- A monitoring system to track and record student attendance for each class is implemented.
- A fair attendance policy, including guidelines for makeup classes and valid excuses, is established.
- Timely feedback regarding attendance records is provided to students.

3. Continuous and Comprehensive Assessment by Faculties (5 Marks):

- Faculty members are encouraged to conduct regular formative assessments, quizzes, and class participation activities.
- A variety of assessment methods are implemented to cater to diverse learning styles.
- A culture of constructive feedback and mentorship between faculty and students is fostered.
- Assessments that align with the overall course objectives and curriculum are ensured.

 B/h. MCA Department, Nr. Saurashtra University Campus, Rajkot - 360005 (Gujarat) INDIA

 +91 99786 70472 / 74

 www.tnraocollege.org

 0281 - 2970471/72

 tnraocollege@ymail.com

T. N. RAO COLLEGE OF TEACHER EDUCATION

Managed by : સવ્યસાચી Education Trust, Rajkot

4. Students Preliminary Examination Results (15 Marks):

- Preliminary examinations are designed and administered at regular intervals, covering the entire syllabus.
- The creation of fair and challenging question papers that assess the depth of understanding and application of knowledge is ensured.
- A robust examination evaluation process, including double-blind grading and moderation, is established.
- Detailed feedback on performance is provided to students, highlighting areas for improvement.

Components of Internal Evaluation (Weightage: 30 Marks) for M.Ed Program

1. Academic Writing (10 Marks):

- A structured system for evaluating academic writing assignments throughout the academic year is designed and implemented.
- Research-oriented and analytical writing that aligns with the learning objectives of each course is encouraged.
- Clear assessment criteria and rubrics to ensure consistency and transparency in grading are established.
- Regular feedback sessions to guide students in improving their academic writing skills are conducted.

2. Communication Skill (10 Marks):

- Communication skills, including presentation, group discussion, workshop, play, and field work, are included.
- A variety of activities that enhance students' communication skills are designed and implemented.
- Active participation in presentations, group discussions, workshops, plays, and field work to build practical skills is encouraged.
- Clear assessment criteria for each type of activity to ensure consistent and fair evaluation are established.
- Regular feedback sessions to guide students in improving their communication skills are conducted.

3. Preliminary Exam (10 Marks):

- Preliminary examinations are designed and administered at regular intervals, covering the entire syllabus.
- The creation of fair and challenging question papers that assess the depth of understanding and application of knowledge is ensured.
- A robust examination evaluation process, including double-blind grading and moderation, is established.
- Detailed feedback on performance is provided to students, highlighting areas for improvement.

 B/h. MCA Department, Nr. Saurashtra University Campus, Rajkot - 360005 (Gujarat) INDIA

 +91 99786 70472 / 74

 www.tnraocollege.org

 0281 - 2970471/72

 tnraocollege@ymail.com

T. N. RAO COLLEGE OF TEACHER EDUCATION

Managed by : સવ્યસાચી Education Trust, Rajkot

Implementation Strategies

1. Training and Development:

- Workshops and training sessions on effective assessment methods and grading practices are conducted for faculty.
- Faculty are equipped with the necessary tools and resources to design engaging assignments and examinations.

2. Technology Integration:

- Technology solutions for efficient attendance tracking and online submission of assignments are explored and implemented.
- Online platforms for conducting quizzes like Quizlet, Kahoot, and Google Forms, and examinations securely are utilized.

3. Regular Review and Feedback:

- A periodic review committee to evaluate the effectiveness of the internal evaluation process is established.
- Feedback from both faculty and students to identify areas of improvement and make necessary adjustments is collected.

4. Communication:

- The assessment criteria, policies, and expectations are clearly communicated to both faculty and students at the beginning of each academic year.
- Open lines of communication for addressing concerns and queries related to the internal evaluation process are ensured.

Conclusion

By implementing this Annual Institutional Plan of Action, T.N. Rao College of Teacher Education aims to foster a conducive learning environment, promote academic excellence, and ensure a fair and transparent internal evaluation system for all stakeholders involved.

This plan ensures a comprehensive evaluation approach that supports both B.Ed. and M.Ed. students in their academic and professional development, with specific guidelines tailored to each program to enhance their learning experiences and outcomes.

Principal
T. N. Rao College
Rajkot

 B/h. MCA Department, Nr. Saurashtra University Campus, Rajkot - 360005 (Gujarat) INDIA

 +91 99786 70472 / 74

 www.tnraocollege.org

 0281 - 2970471/72

 tnraocollege@ymail.com

